

การศึกษาความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนวต่อลักษณะสำคัญทาง
ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิไล แสงคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๖๑

การศึกษาความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวน และนิสิตสาขาการแนะแนวค่อลักษณะสำคัญทาง
ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

บทคัดย่อ

ของ

วิไล แพงคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร-
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2519

การศึกษาความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนวคือ
ลักษณะสำคัญทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

จุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิต
สาขาการแนะแนวว่า ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ในด้านใดบ้างของผู้ให้คำปรึกษาที่
จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว และจะเป็นประโยชน์เพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้
ปฏิบัติงานแนะแนวในหน่วยงานต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 58 คน นำมาจำแนก
ตามสถาบันที่สังกัด และตามระดับความรู้ทางการแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนวจาก
2 มหาวิทยาลัย จำนวน 36 คน นำมาจำแนกตามสถาบันที่ศึกษา การรวบรวมข้อมูล
ใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 78 ข้อ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวโดยจำแนกตามสถาบันที่สังกัด
และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา พบว่า

ทุกกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา เกือบทุกกลุ่ม
ยกเว้นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวมีความเห็นคล้ายกันเกี่ยวกับ ความรู้ และความสามารถ
ของผู้ให้คำปรึกษา และเมื่อเปรียบเทียบความเห็นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานแนะแนว โดยจำแนกตาม
ระดับความรู้ทางการแนะแนว พบว่า ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือ
การให้คำปรึกษาต่างกัน มีความเห็นคล้ายกันเกี่ยวกับ ทัศนคติ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
แต่เห็นต่างกันเกี่ยวกับความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำทุกข้อทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
มาจัดอันดับความสำคัญตามประโยชน์ที่จะมีต่อการปฏิบัติงานแนะแนวจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดใน
แต่ละหมวด เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือก ฝึกอบรม และประเมินผลผู้จะออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษา.

A STUDY OF OPINIONS OF GUIDANCE PRACTITIONERS AND COUNSELING
ON ATTITUDES, KNOWLEDGES AND COMPETENCIES OF COUNSELORS

ABSTRACT

BY

WILAI PHANGKHAM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
the Srinakharinwirot University

October 1976

A Study of Opinions of Guidance Practitioners and Counseling Students on Attitudes, Knowledges and Competencies of Counselors.

This study addressed the problem of how selected groups of 58 guidance practitioners from a variety of work setting in Bangkok and 36 counseling students of two universities perceived attitudes, knowledges and competencies of counselors as measured by a questionnaire of 78 items.

The study was designed to ascertain if differences existed in those perceptions of guidance practitioners and counseling students by using type of work setting and guidance or counseling educational level as independent variables for the first and the university studying as independent variable for the latter.

Based on the data secured in this study, the following conclusion can be made.

Comparing the opinions of guidance practitioners of different work settings and counseling students of different universities, the results were :-

All groups had similar perceptions of attitudes of counselors.

Most groups except the guidance practitioners of Guidance Center, agreed on knowledges and competencies of counselors.

Guidance practitioners of different guidance or counseling educational levels had similar perceptions of attitudes and competencies of counselors but had different perceptions of knowledges of counselors.

Furthermore, each item of attitudes, knowledges and competencies of counselors had been ranked in order of importance, most to least for a guideline of selecting, training and evaluating counseling candidates.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะได้พิจารณาปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้.

ศิริพงษ์ กรวิทย์
กรรมการ

4 ตุลาคม 2519

ประกาศคุณูปการ

อาจารย์ ดร.สุธีรพันธุ์ กรลักษ์ อาจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ ดร.โกวิท
ประवालพฤษย์ ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด ผู้เขียน
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ และขอบคุณนิสิตทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้

คุณอนันต์ สุวรรณณัฏฐ์ คุณนารี แซ่ลี้ คุณศุภวาทิ ชูวงศ์ คุณทวีป ปรีชา คุณนิภา พงษ์วิรัตน์
คุณจรัส สุขทองวารี คุณไพบลูย์ เพิ่มพูน และคุณก่อเกียรติ ภูเขาทอง ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ
บางประการในการทำวิจัย ผู้เขียนขอขอบคุณยิ่ง.

วิไล แพงคำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนา	1
๒. ภูมิหลัง	1
๓. จุดมุ่งหมายในการวิจัย	5
ความสำคัญในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
ปัญหาเกี่ยวกับการ เตรียมทางวิชาชีพ และสมรรถภาพของ	
ผู้ให้คำปรึกษา	9
สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับการ เป็นผู้ให้คำปรึกษา	12
ขอบข่ายของ เนื้อหาการฝึกอบรมบุคคล เพื่อ เป็นผู้ให้คำปรึกษา	20
ผลการ ประเมินผู้ให้คำปรึกษาที่ผ่านการศึกษาวางวิชาชีพ	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
การ เลือกกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	29
การ เก็บข้อมูล	33
การ จัดกระทำกับข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญญาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

ตอนที่ 1	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความถี่เห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และระดับ ความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา และนิสิตสาขา การแนะแนวตามสถาบันที่ศึกษา	38
ตอนที่ 2	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเห็นของ กลุ่มตัวอย่าง	52
ตอนที่ 3	รวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของลักษณะทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ให้คำปรึกษาจากการวิเคราะห์ รวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติในแต่ละหมวด	58
5	สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	67
	สรุป	69
	อภิปรายผล	81
	ขอเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม		89
ภาคผนวก		94

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	41
2	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา	48
3	แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดทัศนคติ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	52
4	แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดความรู้ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	53
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความเห็นในหมวดความรู้ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	54
6	แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	55
7	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความเห็นในหมวดความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	56

8	แสดงการ เปรียบเทียบความเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา	57
9	แสดงการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อในหมวดทัศนคติโดยเรียงจาก ความสำคัญมากไปหาน้อย	59
10	แสดงการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อในหมวดความรู้โดยเรียงจาก ความสำคัญมากไปหาน้อย	62
11	แสดงการจัดอันดับความสำคัญในหมวดความสามารถโดยเรียงจาก ความสำคัญมากไปหาน้อย	65

ภูมิหลัง

สถาบันการศึกษาของไทยทั้งในระดับ ประถม มัธยม ตลอดจนอุดมศึกษา ได้จัดทำ บริการแนะแนวขึ้น โดยถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในอันที่จะช่วยให้สามารถจัดการศึกษาอย่างได้ผล ตามกำหนดในเป้าหมาย และเมื่อเราได้มีการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปแล้ว ความจำเป็นของการมีบริการแนะแนวในสถานศึกษาก็ยิ่งเป็นที่เห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะการแนะแนวมิมีบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพของคนที่สอดคล้องกับแผนปฏิรูปการศึกษา และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (าพมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.นิพนธ์ ศศิธร, 2518) อีกทั้ง การเรียนในระบบใหม่นี้ การแนะแนวโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางโครงการเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่ง (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 115)

เมื่อการแนะแนวมิมีบทบาทสำคัญเช่นนี้ก็ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานแนะแนวให้ ได้ผล แต่ความเป็นจริงกลับปรากฏดังคำถามของ ศาสตราจารย์ เค็มสิริ บุญสิงห์ (2518) ที่ว่า ตั้งแต่รู้จักคำว่าแนะแนวมา 20 ปีเศษ โรงเรียนไหน วิทยาลัยไหน มหาวิทยาลัยไหน ที่ได้ ทำงานและมีผลงานทางแนะแนวมามากพอที่จะพูดได้เต็มปากโดยไม่ต้องอ้อมแอ้มว่าเราทำได้ คำตอบ ปรากฏชัดอยู่แล้วในคำกล่าวรายงานของอธิบดีกรมวิชาการ คุณหญิง อัมพร มีสุข ต่อ าพมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องในพิธีเปิดการอบรมครูแนะแนว ณ หอประชุม กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2518 ที่ว่า การแนะแนวในประเทศไทย ซึ่งริเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 จนกระทั่งบัดนี้เวลาล่วงเลยมาถึง 20 ปี ก็ยังไม่ก้าว ไปไกลเท่าที่ควร และได้ผลไม่เป็นที่พึงพอใจนัก

เมื่อการปฏิบัติงานแนะแนวปรากฏผลไม่เป็นที่พอใจ แต่จนค่านนี้ก็ยังคงความจำเป็นอัน ไม่อาจเลิกล้มไปได้ สิ่งที่ต้องกระทำก็คือการพิจารณาหาสาเหตุอันเป็นอุปสรรคของการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้หาทางป้องกันแก้ไข ซึ่งตามความเห็นของผู้ปฏิบัติงานนั้นส่วนมากจะชี้ว่า ปัญหาสำคัญอยู่ที่

ผู้บริหารไม่เข้าใจงานและแนว และไม่ให้การสนับสนุนอันก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายอย่าง เช่น การขาดห้องแนะแนวที่เป็นเอกเทศ ขาดงบประมาณและบุคลากร ทั้งผู้ปฏิบัติงานแนะแนวต้องไปปฏิบัติงานอื่นจนมีเวลาไม่พอสำหรับงานแนะแนว นอกจากนี้ก็ยังกล่าวถึงปัญหาครูและผู้บริหารที่ไม่เข้าใจงานและไม่ให้ความร่วมมือ อย่างไรก็ตามปัญหานั้นก็ได้มีการดำเนินการแก้ไขไปแล้วคือ กรมกองต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการได้จัดสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกประเภทและระดับการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในงานแนะแนวเรื่อยมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 ทั้งได้จัดอบรมครูเพื่อออกไปเป็นเจ้าหน้าที่แนะแนวมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2503 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองแนะแนวการศึกษาและอาชีพก็ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จัดอบรมเจ้าหน้าที่แนะแนวมาทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 นอกจากงานดังกล่าว กองแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ยังได้ดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่งานแนะแนวให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป ผลคืออุปกรณ์ รวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารคู่มือเพื่อใช้ประกอบการแนะแนว ทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมประสานงานแนะแนวกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, 2517 : 11 - 37) อนึ่งสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เปิดสอนวิชาการแนะแนว ทั้งในระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้ที่จะออกไปเป็นครู และระดับวิชาชีพสำหรับผู้ที่จะไปปฏิบัติงานแนะแนวโดยตรง

แต่เมื่อได้ดำเนินการแก้ปัญหาไปเช่นนั้นแล้ว เราก็มองไม่อาจปฏิบัติงานแนะแนวให้บังเกิดผลดี ตามความคาดหวัง จึงเป็นที่น่าสงสัยว่าที่เป็นเช่นนี้เกิดจากเราได้ละเลยส่วนสำคัญคือปัญหานักเรียนจะเกิดจากตัวผู้ปฏิบัติงานแนะแนวไปหรืออย่างไร เพราะในการปฏิบัติงานใดก็ตามตัวผู้ปฏิบัติงานเองย่อมจะมีความสำคัญที่สุดที่จะบันดาลให้งานสำเร็จหรือล้มเหลว ถ้าผู้ปฏิบัติงานขาดสมรรถภาพอันเหมาะสมแล้ว แม้จะได้อุปสรรคด้านอื่น ๆ จนหมดสิ้นเราก็หวังไม่ได้ที่จะให้งานสำเร็จลงด้วยดี ซึ่งในกรณีงานแนะแนวนี้นี้ ผลการศึกษาหลายครั้งก็ได้แสดงให้เห็นว่าปัญหายังอยู่อยู่ที่การหย่อนสมรรถภาพบางประการของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเองคือ สวัสดิ์วรรณ เลขาธิการ (2511 : 47-48) ได้สำรวจทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ที่มีต่อการแนะแนวของวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2510 พบว่า นิสิตหญิงปีที่ 3 และปีที่ 4 เห็นว่าบริการแนะแนวของวิทยาลัย

ยังจัดได้ไม่ดีพอ คือเจ้าหน้าที่บางคนไม่ให้ความเป็นกันเองแก่นิสิตเท่าที่ควร การปฏิบัติงานของสำนักแนะแนวล่าช้ามาก และนิสิตไม่ใคร่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานแนะแนว ในปีเดียวกันนี้ สมใจ พรหมศิริ (2511 : 62 - 65) ได้สำรวจทัศนคติของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม 4 แห่ง ที่มีต่อโครงการแนะแนวของโรงเรียน อันได้แก่ โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร โรงเรียนพินธุวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี โรงเรียนสุนนารี และโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูอาจารย์เห็นว่าเจ้าหน้าที่แนะแนวของโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง และครูอาจารย์ยังมีการติดต่อประสานงานกันน้อย กิจกรรมบางอย่างที่แผนกแนะแนวจัดขึ้นคณะครูอาจารย์ไม่ทราบ เพราะขาดการประชุมปรึกษาหารือกัน

วันเพ็ญ ชีรสวัสดิ์ (2512 : 41 - 43) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ปีการศึกษา 2510 เกี่ยวกับบริการแนะแนวของวิทยาลัย พบว่า นิสิตส่วนมากมีความคิดเห็นไปในทางยังไม่พอใจบริการปฐมนิเทศ/ บริการให้คำปรึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ อารี เสรีรักษ์ (2515 : 54 - 55) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาจะมีการยอมรับตนเองและคนอื่นลดลงจากเดิมอันเป็นผลตรงกันข้ามกับจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา

เมื่อ สาทกร เข้มทอง (2517 : 25 - 27) ได้ศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พระนคร และพลศึกษา โดยถวามความคิดเห็นของผู้ให้คำปรึกษาและนิสิตก็ได้พบว่า ที่ประสานมิตร อุปสรรคของการดำเนินงานอยู่ที่การจัดระบบงานแนะแนวและบริการนิสิตยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การประสานงานยังไม่เป็นที่พอใจ ที่พระนครไม่มีอาจารย์แนะแนว โดยเฉพาะ ส่วนที่พลศึกษา นิสิตยังไม่เข้าใจหน้าที่ของแผนกแนะแนว และไปใช้บริการน้อยกว่าที่ควร ในโครงการศึกษาเดียวกันนี้ ศรีนัย คำวิสุท (2517 : 29 - 30) ได้ศึกษาที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม และพิษณุโลก พบว่า ที่พิษณุโลกมีปัญหาคือการประสานงานยังมีน้อย และ ทศพร ประเสริฐสุข (2517 : 30 - 39) ได้ศึกษาที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน บางแสน และสงขลา พบว่า ที่ปทุมวัน การประชาสัมพันธ์ยังไม่ดี นิสิตนักศึกษาไม่ไว้วางใจจึงไม่ค่อยไปขอรับคำปรึกษา ส่วนที่บางแสนนิสิตยังไม่ไปใช้บริการ และอาจารย์ไม่เข้าใจงานแนะแนว

ปัญหาการหย่อนสมรรถภาพของผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว เป็นสิ่งที่ต้องรีบหาทางป้องกัน
แก้ไข ซึ่งวิธีการที่จะป้องกันก็ทำได้โดยตรวจสอบดูว่า การให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคคลออกไป
 เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเท่าที่กระทำอยู่ในปัจจุบันนี้ได้มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินการไปเพื่อ
 ให้บุคคลมีสมรรถภาพที่เหมาะสมกับการ เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวหรือไม่ เพียงใด การสอนและ
 การฝึกอบรมได้ให้ความสำคัญมากในสิ่งที่ไม่สำคัญหรือสำคัญน้อย แล้วจะเลยหรือให้ความสำคัญน้อย
ในสิ่งที่สำคัญมากหรือไม่ การตรวจสอบจะทำได้ก็โดยต้องรู้ก่อนว่าการปฏิบัติงานแนะแนวนั้นจะต้อง
 ใช้ความรู้ความสามารถในด้านใดบ้าง และทัศนคติอย่างใดของผู้ปฏิบัติงานที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
 เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ และบุคคลที่จะให้ข้อมูลดังกล่าวได้ถูกต้องที่สุดก็คือ
ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว ดังที่ แพตเตอร์สัน (Patterson, 1967 : 190)
 กล่าวว่า "ข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดการฝึกทางวิชาชีพจะต้องมาจากผู้ปฏิบัติงานอาชีพนั้น ๆ ซึ่งหลักการนี้
 ก็สอดคล้องกับหลักการที่สมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งประเทศไทยได้กำหนดในนโยบายการ
 ฝึกนักวิชาชีพว่า ความเห็นของกลุ่มที่มีประสบการณ์มาก และได้มีการศึกษาเฉพาะในวิชาชีพนั้น ๆ
 เป็นสิ่งสำคัญสำหรับจะนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย (Stoughton, 1966 : 6)

* ภัยคุกคามที่กล่าวมาแล้วโดยลำดับ ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ
 งานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนว ต่อลักษณะสำคัญทาง ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ
 ของผู้ให้คำปรึกษา" ซึ่งจากการวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบว่า ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถโดย
ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว และประโยชน์นั้น ๆ มีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อ
หน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การศึกษากับฝึกอบรมบุคคลออกไปปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งปัจจุบันมีอยู่หลายแห่ง
 จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและดำเนินการฝึกอบรมดังกล่าว เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มี
 สมรรถภาพด้านทัศนคติ ความรู้ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนวตามสัดส่วน
 ความจำเป็นของสมรรถภาพแต่ละอย่างในแต่ละด้าน อันจะทำให้ผู้จะออกไปปฏิบัติงานได้มีความมั่นใจ
และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเกี่ยวกับ ทักษะ ทักษะ ความรู้
และ ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา *ทักษะอาชีพ/โครงงาน*
2. เพื่อศึกษา ความเห็นของนิสิตสาขาการแนะแนว เกี่ยวกับ ทักษะ ทักษะ ความรู้
และ ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำนวนตามสถาบันที่สังกัด
และ นิสิตสาขาการแนะแนว จำนวนตามสถาบันที่ศึกษา
- 3 4. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำนวนตามระดับความรู้
ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา
5. เพื่อรวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของ รายการทาง ทักษะ ทักษะ ความรู้
และ ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

ความสำคัญในการวิจัย

1. การกำหนดหลักสูตรของวิชาชีพใด ๆ จะต้องใช้ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และมาจากความเห็นของบุคคลหลายฝ่ายในกลุ่มวิชาชีพนั้น (Stripling, 1966 : 20) ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรวิชาการแนะแนวของเราให้เป็นไปในลักษณะดังกล่าว เพราะที่แล้มาเรายังขาดผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตร
2. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือ รายการด้านทักษะ ทักษะ ความรู้ และความสามารถที่สำคัญ สำหรับการเป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนว เรียงตามลำดับความสำคัญมากขึ้น อันจะนำไปใช้ประโยชน์ได้คือ
 - ก. เป็นแนวทางในการตรวจสอบว่า การให้การศึกษา และฝึกอบรมบุคคลออกไปปฏิบัติงานแนะแนวเท่าที่ได้กระทำอยู่ในปัจจุบัน เป็นการฝึกอบรมให้บุคคลมีสมรรถภาพที่ตรงตามความต้องการสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนวหรือไม่ เพียงใด

ข. เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมบุคคลออกไปปฏิบัติงานแนะแนวได้
ดำเนินการคัดเลือกรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
การกำหนดเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการฝึกอบรม การให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตลอดจนการวัดผล
ประเมินผล เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้มีสมรรถภาพด้านทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ
ที่ตรงตามความต้องการสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนว

ค. เป็นแนวทางในการ คัดเลือกให้ได้บุคคลที่มีสมรรถภาพเหมาะสมไปปฏิบัติงาน
แนะแนวในสถานศึกษา

ง. เป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวอยู่แล้วได้สำรวจและปรับปรุงตนเองให้มี
สมรรถภาพที่ตรงตามความต้องการสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนว

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กระทำกับ

1.1 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
ในปีการศึกษา 2518

1.2 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 10 โรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร
ในปีการศึกษา 2518 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา 7 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดปากน้ำ
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง โรงเรียนวัดราชโอรส โรงเรียนวิสุทธิยารามพิทยากรณ์ โรงเรียนวัดราชาธิวาส
โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์ และโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
3 โรงเรียน คือโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.3 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร
ในปีการศึกษา 2518 เป็นวิทยาลัยครู 3 แห่ง คือ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
และวิทยาลัยครูจันทระเกษม และมหาวิทยาลัย 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน และมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.4 นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2518

1.5 นิสิตปริญญาโทสาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2518

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

สถาบันที่สังกัด และระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาสำหรับ
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนว

สถาบันที่ศึกษา สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตสาขาการแนะแนว

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทักษะ ความรู้ และความสามารถ
ของผู้ให้คำปรึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแนะแนว
ตามหน่วยงานต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2518 แยกเป็น

1.1 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียน
มัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.3 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย

2. นิสิตสาขาการแนะแนว หมายถึง

2.1 นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2518

2.2 นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2518

3. ทศนคติ หมายถึง ความเชื่อ หรือหลักการที่ผู้ให้คำปรึกษายึดถือในการดำเนินงาน
แนะแนว การหาความเข้าใจแก่บุคคล และการให้บริการทางการแนะแนว
4. ความรู้ หมายถึง ความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในเนื้อหาวิชาทาง จิตวิทยา สังคมวิทยา
การศึกษา การแนะแนว และอื่น ๆ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการปฏิบัติงานแนะแนว
5. ความสามารถ หมายถึง ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแนะแนว
6. ผู้ให้คำปรึกษา หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติงานแนะแนว
ในสถานศึกษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมทางวิชาชีพ และสมรรถภาพของผู้ให้คำปรึกษา

อัมพา โชติกเสถียร (อัมพา โชติกเสถียร, 2514 : บทนำ) ได้กล่าวถึง การเตรียมทางวิชาชีพแนะแนว ซึ่งยังคงเป็นความจริงมาจนถึงปัจจุบันว่า นอกเหนือจากปริมาณ การผลิตผู้ให้คำปรึกษาและแนะแนวไม่เพียงพอที่จะแจกจ่ายไปตามสถานการศึกษาต่าง ๆ ตามความต้องการของประเทศแล้ว ปัญหาการคัดเลือกและการฝึกอบรมบุคคลประเภทนี้ให้ได้ บุคคลที่มีคุณภาพ สมรรถภาพ เหมาะสมกับตำแหน่งก็นับว่าเป็นปัญหาค่อนข้างใหญ่ยิ่ง และเป็น ความรับผิดชอบอันสำคัญสำหรับผู้ทำหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากรประเภทนี้ เพราะถ้าผู้ให้คำปรึกษาและ ผู้แนะแนวมีคุณภาพและสมรรถภาพบกพร่องแล้ว ก็เป็นอันแน่นอนว่าอันตรายอันร้ายแรงย่อมตกอยู่ กับเด็ก เด็กวัยรุ่นและประเทศชาติในอนาคตเป็นส่วนรวม

ประเทศอเมริกาได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการ เตรียมผู้ให้คำปรึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ เห็นได้จากที่ นอร์แมน (Norman, 1968 : 78) ได้กล่าวถึงปัญหาพื้นฐานของการจัดทีมงานแนะแนวว่าเป็นเรื่องของ สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้จะมาปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมบุคคล สำหรับมาปฏิบัติงานนี้ ส่วนปัญหาขั้นต่อไปก็คือการปรับปรุงการทำงานในที่ และการพัฒนาทาง วิชาชีพของหมู่สมาชิก ฮิลล์ (Hill, 1967 : 175) ก็ได้เห็นปัญหาที่ตรงกันกับ นอร์แมน ว่า ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการ คัดเลือกบุคคลเข้ามารับการศึกษาอบรม และการให้การศึกษาอบรมแก่บุคคล ที่จะออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษา ประสบปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งคุณภาพนั้นจะไม่สามารถ ปรับปรุงได้จนกว่าจะมีการกำหนดเป้าหมายขั้นต่ำของการฝึกอบรมให้สูงขึ้น

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้ให้คำปรึกษานั้น แพตเตอร์สัน (Patterson, 1967 : 340 - 434) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่เริ่มทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่ไม่เคยมีผู้ให้คำปรึกษามาก่อน จะพบปัญหามากมาย และเขาก็ได้ศึกษาปัญหาของผู้ให้คำปรึกษา ที่เริ่มทำงานในโรงเรียนมัธยมในรัฐนิวยอร์ก ระหว่างปี ค.ศ. 1958 - 1959 ปัญหาในที่นี้

เขาให้คำจำกัดความว่าเป็นสภาพของความยุ่งยาก อันเกิดจากการขาดความรู้และหรือทักษะ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเตรียมทางวิชาชีพ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะถือว่าตนมีบทบาทเมื่อตนขาดความรู้ที่จะพิจารณาเลือกหาวิธีการ และหรือขาดทักษะที่จะดำเนินการตามวิธีการ เพื่อไปสู่เป้าหมายทางการแนะแนวตามที่มุ่งหวัง การศึกษานี้ปรากฏผลว่าผู้ให้คำปรึกษาเหล่านั้นมีบทบาทเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยคือ บทบาทการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน การทำงานร่วมกับครู การติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน การหาข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพ การบริหารการจัดโครงสร้างและการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว การจัดวางตัวบุคคลและติดตามผล และการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ด้านบริการเยาวชน ในตอนท้าย แพตเตอร์สัน ก็ได้สรุปว่า การค้นพบนี้จะเป็นสิ่งเตือนให้ผู้ให้การศึกษาอบรมแก่บุคคลที่จะออกไปปฏิบัติงานแนะแนวได้ใส่ใจในการพัฒนาให้ผู้รับการศึกษามีความสามารถเฉพาะสำหรับการปฏิบัติงาน มีสมรรถภาพอย่างพอเพียงในอันที่จะออกไปเผชิญกับสภาพการณ์ต่าง ๆ และรับผิดชอบงานตามความต้องการของหน่วยงานที่จะจ้าง บทบาทสมรรถภาพของ ผู้ให้คำปรึกษาอาจเนื่องมาจากสาเหตุตามที่ฮิลล์ (Hill, 1967 : 170) กล่าวไว้คือ ได้เป็นที่เปิดเผยว่ามีความแตกต่างกันมากมายระหว่างการเตรียมผู้ให้คำปรึกษา กับงานที่ผู้ให้คำปรึกษาจะออกไปปฏิบัติจริงตามความมุ่งหวังของโรงเรียน

ในการเตรียมผู้ให้คำปรึกษานั้น กิบสัน (Gibson, 1957 : 109 - 110) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่จบการศึกษาวิชาการแนะแนวในระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยแคนซัสจำนวน 113 คน พบว่าผู้จบการศึกษาเห็นว่าโปรแกรมการศึกษาวិชาการแนะแนวของมหาวิทยาลัยมีความบกพร่องในด้าน การวิเคราะห์ทางจิตวิทยา การฝึกหัดให้คำปรึกษา และพวกเขามีความต้องการที่จะมีประสบการณ์ในการประยุกต์ทฤษฎีและกลวิธีการให้คำปรึกษาไปสู่การฝึกหัดให้คำปรึกษาอย่างจริงจัง

สโตน (Stone, 1972 : 1405 A) ได้ประเมินโปรแกรมการให้การศึกษาเพื่อเตรียมผู้ให้คำปรึกษาของวิทยาลัยครูในรัฐแคนซัส จากผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 1965 - 1969 จำนวน 259 คน พบว่า วิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าค่าที่สุดคือ วิชาการให้คำปรึกษา ส่วนวิชาที่มีความสำคัญน้อยได้แก่วิชาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ สิ่งที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้ทางวิทยาลัยปรับปรุงในโปรแกรมการศึกษาคือ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ sensitivity group การศึกษาวิชาขอบนการกลุ่ม บุคลิกภาพ และทฤษฎีการเรียนรู้

ฟอกซ์ (Fox, 1972 : 6757 - 6758 A) ได้ประเมินโปรแกรมการศึกษาสาขาการแนะแนว และการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ จากความเห็นของผู้จบการศึกษา ระหว่างปี ค.ศ. 1965 - 1971 จำนวน 266 คน พบสิ่งที่บกพร่องของโปรแกรมคือผู้สำเร็จการศึกษาไม่พึงพอใจในความสามารถของตนด้านการวิจัย และการโยกกิจกรรมแนะแนวให้สัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น

ทรอย (Troy, 1972 : 1451 A) ก็ได้ประเมินโปรแกรมการศึกษาวិชาการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัยไวโอมิงจากผู้สำเร็จการศึกษา ระหว่างปี ค.ศ. 1962 - 1966 จำนวน 131 คน และพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาไม่ได้รับประสบการณ์เพียงพอในวิชาขอบนการกลุ่ม การฝึกให้คำปรึกษา และการทดสอบ

ในประเทศไทยนั้น สงคราม ลัมในเมือง (2517 : 137) ได้ประเมินผลการให้การศึกษาวิชาเฉพาะสาขาแก่นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนววิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จากผู้จบการศึกษา จำนวน 55 คน พบในส่วนที่เป็นปัญหาว่า เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อนกันในระดับปานกลาง แผนกได้สอนวิชาสังคมวิทยา การวินิจฉัยแบบทดสอบเพื่อใช้ในการแนะแนว การให้ความรู้ทางอาชีพ และการจัดกิจกรรมทางแนะแนวที่น้อยไป

คำเตือนของ เมนนี (Menne, 1975 : 5621 B) ที่ว่ามีความจำเป็นยิ่งขึ้นในวิชาชีพการให้คำปรึกษาที่จะปรับปรุงโปรแกรมการฝึกผู้ให้คำปรึกษา และปรับปรุงประสิทธิภาพของผู้ให้คำปรึกษา จึงเป็นสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไปใคร่ครวญและดำเนินการตามนั้น

2. สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ในประเด็นที่ว่าสมรรถภาพใดบ้างที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ให้คำปรึกษานั้น ก็ได้มีนักศึกษานักวิชาการหลายคนได้แสดงความคิดเห็น หรือได้วิจัยไว้ ซึ่งทั้งความคิดเห็น และผลการวิจัยก็มีทั้งที่ตรงและแตกต่างกันคือ

ในปี 1956 อาร์บัคเกิล (Arbuckle) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนักศึกษาวิชาการให้คำปรึกษา 2 กลุ่ม ก็คือกลุ่มที่เพื่อนส่วนมากเลือกจะไปขอคำปรึกษาค่าย กับกลุ่มที่เพื่อนส่วนน้อยเลือก พบว่า กลุ่มที่ได้รับเลือกมากมีคะแนนสูงกว่าในด้าน ความมั่นใจในตนเอง การปรับตัว การให้บริการสังคม ความสามารถในการชักจูง และความสนใจเชิงวิทยาศาสตร์ และในปี 1958 แอบเบิล (Ables) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูงจากอาจารย์พิเศษ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำในด้านความนิยมและความสนใจ (อ้างจาก Tyler, 1961 : 255 - 257) ส่วนไทเลอร์เอง กล่าวว่า ความมั่นคงทางอารมณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษา ลักษณะที่เป็นอุปสรรคยิ่งกว่าลักษณะใด ๆ ในการให้คำปรึกษาก็คือ rigidity คือการเป็นคนที่มีความเชื่ออย่างแน่วแน่ในสิ่งต่าง ๆ แน่วแน่ในความรู้สึกที่จะเอาชนะคนอื่น เพราะลักษณะเช่นนี้จะ เป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาแสดงออก ลีนา (Lena, 1961 : 246 : 248) ก็มีความเห็นคล้าย ไทเลอร์ โดยกล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ให้คำปรึกษาก็คือการมีทัศนคติที่จะยอมรับและเข้าใจคนอื่น และอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก็คือความรู้สึกเป็นศัตรู (hostility) และการไม่ยอมเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ หรือว่าจะเข้าใจได้ก็ต้องใช้เวลามาก (obtussensus)

แอนดรูว์ (Andrew, 1958 : 35) กล่าวว่า โจนส์ (Jones) ได้ศึกษาคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ให้คำปรึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน และหลังจากการศึกษาถึง 5 ครั้ง เขาก็ได้วิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะที่พบตรงกัน 3 ใน 5 ครั้ง คือ ความซื่อสัตย์ การมีท่าทางดี สุขภาพกายและใจดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้ากับคนได้ดี มีลักษณะเชิงบวกใจ

เป็นกันเอง สติปัญญาดี เข้าใจเรื่องของการทำงานและการใช้แรงงาน เข้าใจเยาวชน
 ปรัชญา สถานการณ์ทางสังคมและสภาพการณ์ในห้องเรียน มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความรู้และ
 ความสนใจอย่างกว้างขวาง มีสำนักทางวิชาชีพและสนใจงานแนะแนว

วัชรী นันทวิสัย (Nandavisai Vajary, 1963 : 15 - 18) ได้รวบรวมลักษณะ
 ที่กล่าวถึงมากที่สุดว่ามีความสำคัญสำหรับผู้ให้คำปรึกษา อันได้แก่ ฐิภาวะทางอารมณ์
 ความสามารถในการฟัง การยึดข้อมูลที่เชื่อถือได้ ชื่อสคัญ ใส่ใจในความคิดของคนอื่นมากกว่า
 ของคน เป็นกันเอง รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ออกทน กล้าที่จะเผชิญปัญหาการให้คำปรึกษาด้วย
 สติปัญญา ยุติธรรม วัชรীได้กล่าวต่อไปว่า แม็ค เครียร์ (Mc Creary) ได้รายงานการสำรวจ
 ทักษะของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมในแคลิฟอร์เนีย จำนวน 300 คน เกี่ยวกับลักษณะของบุคลากร
 แนะแนวที่เป็นที่ต้องการ พบว่า บุคลากรแนะแนวตามความต้องการนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความนับถือ
 ในเอกลักษณ์บุคคล ไม่ถือผิว มีเมตตาต่อคนทั่วไป มีความรู้เกี่ยวกับตัวคน (self) มีอารมณ์ขัน
 และเต็มใจที่จะทำงานตามหน้าที่

สมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งประเทศไทย (A P G A) ได้กำหนดว่า
 ลักษณะพื้นฐานที่เป็นผลดีต่อประสิทธิภาพของการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ (Peterson,
 1967 : 201 - 202)

1. การมีความเชื่อถือในเอกลักษณ์บุคคล เชื่อในคุณค่าและสมรรถวิสัยของเขาที่จะงอกงาม
 และเปลี่ยนแปลง เชื่อว่าคนสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต และถ้ามีเงื่อนไขที่เหมาะสม
 แล้วเขาจะสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2. การใส่ใจในค่านิยมของเอกลักษณ์บุคคล และในการปฏิบัติต่อคนนั้นจะถือว่า ความรู้สึก
 ค่านิยม เป้าหมายและความสำเร็จของเขามีความสำคัญ ช่วยให้เขาได้ค้นพบค่านิยมที่เหมาะสมที่สุด
 ได้หาเป้าหมายและวิถีทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นเพียงผู้คอย
 อำนวยความสะดวกในขบวนการดังกล่าว

3. การตื่นตัวต่อความเป็นไปสังคม สนใจในความเคลื่อนไหวของสังคม สนใจที่จะหาความเข้าใจมนุษย์ เข้าใจแรงผลักดันซึ่งมีผลต่อการกำหนดเป้าหมายของมนุษย์ และความพยายามที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ถือว่าการต่อสู้ ความสำเร็จ และการสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความหมายและเป็นการเพิ่มพูนความสมบูรณ์ให้แก่ชีวิต

4. การเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับในความสนใจ ความเชื่อ และทัศนคติที่แตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง เต็มใจรับฟังคนรุ่นเก่าและศึกษาจากคนรุ่นใหม่ ใจเปิดกว้างที่จะยอมรับความคิด ความสำเร็จใหม่ ๆ และการค้นพบจากการวิจัย

5. การมีความเข้าใจในตนเอง เข้าใจว่าค่านิยมและความรู้สึกความต้องการของคนจะมีผลกระทบต่องานที่ปฏิบัติ แล้วหาทางไม่ให้สิ่งเหล่านั้นไปทำให้เกิดผลเสียต่องานให้คำปรึกษา ตระหนักถึงขีดจำกัดของตน รู้ว่าเมื่อใดที่ต้องส่งต่อผู้รับคำปรึกษาไปยังบุคคลอื่นที่มีความสามารถจะช่วยผู้รับคำปรึกษาได้มากกว่าและดีกว่า

6. การมีความยึดมั่นและผูกพันในอาชีพ ตระหนักในความรับผิดชอบของตนที่มีต่อผู้รับคำปรึกษาและสังคม พยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์

และเพื่อให้ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาได้เป็นผลดี ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องผ่านการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้กว้างขวางพอที่จะเข้าใจผู้รับคำปรึกษา เข้าใจสิ่งแวดล้อมที่เขาคาศัยอยู่ เข้าใจค่านิยมและความคิดของคน เพื่อที่จะสามารถประยุกต์ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาศาสตร์ มาสู่การให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีความรู้ทางจิตวิทยา เข้าใจหลักการสำคัญของการให้คำปรึกษา เข้าใจหลักการเบื้องต้นในการปฏิบัติงาน และมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทางเพิ่มพูนความสามารถในอาชีพของตน
3. มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินการให้คำปรึกษาให้เป็นผลสำเร็จ มีทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ สามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไวต่อความรู้สึกของคน

4. เข้าใจและยอมรับนับถือสภาพแวดล้อมของที่ทำงาน รู้ว่าจะปฏิบัติงานตามบทบาทของตนอย่างไรจึงจะสอดคล้องและสนับสนุนจุดมุ่งหมายของที่ทำงาน เข้าใจบทบาทและจุดมุ่งหมายของผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานเดียวกัน และรู้ตำแหน่งของตนให้คำปรึกษาในระบบงานโดยรวมของหน่วยงานที่ตนทำงานอยู่

อีแกน (Egan, 1966 : 236 - 239) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานแนะแนวอย่างได้ผลก็คือ การมีสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้ให้และผู้รับคำปรึกษา การที่ผู้ให้คำปรึกษาให้เกียรติและเชื่อในคุณความดีของผู้รับคำปรึกษา และความพยายามของผู้ให้คำปรึกษาที่จะพัฒนาสมรรถภาพทางอาชีพของตนโดยต่อเนื่อง

ฟอสเตอร์ (Foster, 1974 : 5017 A) กล่าวไว้สอดคล้องกับอีแกน เขากล่าวว่า ทั้งนักทฤษฎีและผู้ปฏิบัติงานให้คำปรึกษา งานบำบัดทางจิต ส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่า ถ้าหวังจะให้ประสบผลสำเร็จในการให้คำปรึกษาแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา จะรู้สึกสะดวกและสบายใจ ซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพในลักษณะดังกล่าว เขากล่าวว่า ก็คือการทำให้เกิดความเข้าใจกันและกันในเรื่องต้น

ในเรื่องสัมพันธภาพนี้ เติ้ง (Cheng, 1971 : 3020 A) ได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา ได้แก่ การที่ผู้ให้คำปรึกษายอมรับความเป็นเอกลักษณ์ของผู้รับคำปรึกษา สร้างบรรยากาศของความรู้สึกปลอดภัยในสถานการณ์ให้คำปรึกษา วางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ ใช้วิธีการทางปัญญาในการพยายามเข้าใจถึงผู้รับคำปรึกษา แสดงความจริงใจ เริ่มการสัมภาษณ์ด้วยท่าทางตามสบาย และผู้รับคำปรึกษามีความพอใจในขบวนการให้คำปรึกษานั้น ๆ และในการศึกษาครั้งเดียวกันนี้ก็ได้พบว่า สายสัมพันธ์ในการสัมภาษณ์ครั้งแรกในขบวนการให้คำปรึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับบรรยากาศในการให้คำปรึกษา ความพอใจของผู้รับคำปรึกษา และความสะดวกสบายของผู้ให้คำปรึกษาในการสร้างสายสัมพันธ์ ส่วน เชอร์นอฟ (Chernoff, 1971 : 3020 - 3021 A) ได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นว่า การสื่อความรู้สึกที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และความจริงใจ มีผลต่อปฏิสัมพันธ์ (interaction) ในการให้คำปรึกษาเมื่อเขาได้ศึกษาเรื่องการประเมินผล การดำเนินการฝึกผู้ให้คำปรึกษาให้สามารถสื่อความรู้สึกที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับและความจริงใจ

โบล (Bo1, 1973 : 7531 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษา
วิชาการให้คำปรึกษาที่ประสบผลสำเร็จ และไม่ประสบผลสำเร็จ โดยใช้ ความอบอุ่น ความจริงใจ
และความเข้าใจ เป็นเกณฑ์ในการแยกว่าใครเป็นผู้ประสบผล ใครไม่ประสบผล เพราะถือว่า
ทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษา

สุธีรพันธุ์ กรลักษณ์ (Karalakahana Suteraphan, 1972 : 48 - 53)
ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความมุ่งหวังของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยม
และผู้ให้คำปรึกษามอบหมายแก่บุคคลที่จะออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความรู้ในวิชาชีพ และ
ทัศนคติขั้นต่ำของผู้ให้คำปรึกษาที่แยกทางกันในโรงเรียนมัธยม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 20 คน
ขึ้นไปจากทั้งหมด 30 คน (คิดรวมทั้ง 2 กลุ่ม) มีความเห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่แรกเข้าทำงาน
จะต้องมีความสามารถอย่างน้อยในด้าน การให้คำปรึกษาแก่ครู เด็ก ผู้ปกครอง ผู้บริหาร
และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียน มีความรู้อย่างน้อยในด้าน การแปลความหมายแบบทดสอบ การสร้าง
สายสัมพันธ์ในการสัมภาษณ์ การฟัง การปฏิบัติต่อเด็กและสัมภาษณ์ การช่วยเด็กพิจารณาเป้าหมาย
การรู้จักตัวเอง จุดอ่อนจุดแข็งของตน และมีทัศนคติอย่างน้อยในด้าน การเต็มใจที่จะคุยกับผู้ปกครอง
ชอบและสนใจในบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้อง เต็มใจร่วมมือกับ ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และบุคคลอื่น ๆ
ในโรงเรียนเพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดกับเด็ก เต็มใจที่จะยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง แล้วแสวงหา
ความช่วยเหลือจากคนอื่นโดยการส่งต่อ เต็มใจติดตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่จะมีผลต่อเด็ก
เต็มใจที่จะยอมรับว่าตนเองขาดความรู้ เต็มใจรับผิดชอบ มีทัศนคติที่จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือนักเรียน
มากกว่าเป็นผู้สอนที่ใช้อำนาจ มีทัศนคติที่ยึดหยุ่นมากกว่ายึดมั่นในวิธีการให้คำปรึกษา และมีทัศนคติ
ที่จะเชื่อในความสามารถของงานของเด็ก แม้แต่กับเด็กที่มีปัญหาร้ายแรงที่สุด

เมนนี่ (Menne, 1975 : 5621 B) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาลักษณะความสามารถที่ดีว่า
มีความสำคัญมากสำหรับการเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยศึกษาจากความเห็นของผู้ที่มีประสบการณ์ในการ
เป็นผู้ให้คำปรึกษา จำนวน 76 คน จากที่ทำงานต่าง ๆ กัน นำข้อคิดเห็นนั้นไปเพื่อเติมรายละเอียด
ที่ได้จากคำวาระ รวมแล้ว 132 ข้อ นำไปให้ผู้ให้คำปรึกษา 376 คน จากที่ทำงานต่าง ๆ กัน

ให้น้ำหนักความสำคัญแล้วนำมาแยกเป็น 12 หัวข้อ เรียงตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อยคือ จรรยาในวิชาชีพ ความเข้าใจในตนเอง คุณลักษณะส่วนตัว การฟังและการสื่อความหมายทักษะในการทดสอบ ความเข้าใจอย่างกว้างขวางในการให้คำปรึกษา ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ทางพฤติกรรม ความรอบรู้ในเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ความรอบรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการสอน ใ้ประกาศนียบัตรทางวิชาชีพ ผ่านการฝึกทางวิชาชีพ มีความสามารถด้านการแนะแนวทางอาชีพ สุดท้ายเขากล่าวว่า ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาอบรมวิชาการให้คำปรึกษา การให้การศึกษอบรม ตลอดจนการประเมินผล

จากการสำรวจความเห็นของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้พบว่า ลักษณะที่ผู้ให้คำปรึกษาเห็นว่าส่งผลให้ทำหน้าที่ในการช่วยคนได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจในเยาวชนและคนหนุ่มสาว ความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถในการเข้ากับคน ความมั่นใจในตนเอง มีความรู้กว้างขวาง มีการทบทวนใจที่ดี มีสามัญสำนึก และในการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ก็ได้ลักษณะที่เป็นที่ต้องการสำหรับผู้ให้คำปรึกษา 24 ลักษณะ อันรวมความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ สามัญสำนึก ความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ช่วย สมาคมการแนะแนวอาชีพแห่งชาติ (The National Vocational Guidance Association) ก็ได้กล่าวว่าผู้ให้คำปรึกษาคือเป็นผู้ที่มีความสนใจคนอย่างลึกซึ้ง มีความอดทนต่อคน ไวต่อทัศนคติและพฤติกรรมของคนอื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ เพียงตรง มีลักษณะที่เชื่อถือได้ คณะกรรมการการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาจากแผนกจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทยกล่าวว่า ในการคัดเลือกผู้ให้คำปรึกษาควรจะใช้เกณฑ์ด้านความสามารถทางสติปัญญา แรงจูงใจทางอาชีพ ฐานะทางอารมณ์ และสิ่งอื่น ๆ พิจารณาจากการมีความสามารถทางสติปัญญาในขั้นสูง เป็นผู้รอบรู้ในแหล่งข้อมูล เป็นผู้ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และมีความรอบรู้รอบคอบ ไม่อึดมั่นความรู้ศึกษาด้วยตัวเองเพื่อให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ สนใจบุคคลในฐานะเป็นเอกลักษณ์บุคคลมากกว่าเป็นเครื่องมือเพื่อฝึกฝนความสามารถของตน แจ่มแจ้งในบุคลิกลักษณะของตนเอง มีอารมณ์ขัน มีความรู้ลึกไวต่อพฤติกรรมของคนอื่น อ่อนไหว สามารถใช้หลักการในการบำบัดทางจิต เพื่อสร้างความอบอุ่นและสัมพันธภาพที่มีประสิทธิภาพกับคนอื่น

ขยันขันแข็ง มีนิสัยในการทำงานที่เป็นระเบียบ สามารถอดทนต่อความกดดัน ยอมรับในหน้าที่
 ผ่อนหนักผ่อนเบาและให้ความร่วมมือ มีบุรณภาพส่วนตน ควบคุมตนเองได้ มีความมั่นคงทางอารมณ์
 สามารถในการแยกความแตกต่างของค่านิยม มีความสนใจลึกซึ้งในจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 แขนงจิตวิทยาคลินิก (Kenedy, 1966 : 158 - 159)

ส่วน อนันต์ อนันตวงลี (2514 : 189, 196 - 197) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษา
 ควรเป็นผู้ที่เคยทำการสอนได้ผลดีมาแล้ว และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านอื่น ๆ บ้าง ต้องได้รับการ
 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการแนะแนวอย่างพอเพียง เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถทำงานร่วมกับ
 คนอื่น ๆ ได้ดี มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสนใจที่จะทำงานด้านนี้ มีความสนใจอยากเป็น
 ผู้ให้คำปรึกษาอย่างแท้จริง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ปรารถนาได้ดี ปราศจากอคติต่าง ๆ เป็นผู้สนใจ
 จะช่วยเหลือคนอื่น มีความเมตตา กรุณา รักการศึกษา ค้นคว้า สนุกสนานที่จะอุทิศเวลาให้แก่การทำงาน
 เป็นคนที่รู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ส่วนครูสาทิได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาว่า ต้องเป็น
 ผู้ที่สนใจเรื่องการแนะแนว สนใจในความสุขทุกข์ของนักเรียน เป็นผู้ที่เข้าใจนักเรียน เข้าใจ
 การสอน การเรียน และทำการสอนได้ผลดีมาแล้ว สามารถเข้ากับคนได้ง่าย มีความรู้และประสบการณ์
 เกี่ยวกับชีวิตมาแล้วพอสมควร มีความรู้เกี่ยวกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ทนต่อเหตุการณ์
 ห่วงวุ่นซึ่งคุณธรรม เช่น ยุติธรรม มีขันติ มีความจริงใจ รักษาความลับ เป็นผู้ที่ไม่ใจใ้ มีบุคลิกที่
 เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ที่มาติดต่อด้วย มีศิลปะในการพูดการฟังอันจะทำให้การแนะแนวบรรลุตาม
 ความมุ่งหมาย เป็นผู้นำที่ดี มีไหวพริบและพินิจที่ดี

สุโท เจริญสุข (2517 : 173) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาควรจะเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึง
 จิตใจของคนอื่น เก็บรักษาความลับของคนอื่นได้ มีความรู้ทางกลวิธีแนะแนว รู้หลักจิตวิทยาเด็ก
 จิตวิทยาวัยรุ่น และจิตวิทยาการศึกษา ร่วมมือกับคนอื่นได้ทั้งในการดำเนินชีวิตและการทำงาน
 เคารพนับถือคนอื่น เป็นต้น

เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อคน อันเป็นทัศนคติในลักษณะที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษานั้น อาจพิจารณาได้จากปรัชญาของการแนะแนว (อนันต์ อนันตวงษ์, 2514 : 3 - 4) ซึ่งมีว่า

1. บุคคลแต่ละคนที่เกิดมามีความแตกต่างกันทั้งในทางร่างกาย สังคม อารมณ์ ความรู้ เชื้อชาติ ความถนัดตามธรรมชาติ เจตนาดี ความสนใจ ความสามารถ ฯลฯ และระดับของคุณสมบัติต่าง ๆ ก็ไม่เสมอหรือเท่าเทียมกัน อันมีผลกระทบไปถึงความสามารถที่จะบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมในทางต่าง ๆ กัน ถ้าบุคคลทุกคนได้ใช้ธรรมชาติที่มีมาในทางที่เหมาะสม ก็ย่อมจะประสบความสำเร็จก้าวหน้า และก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นอเนกประการ แต่ถ้าใช้ผิดธรรมชาติ ผลที่ได้รับย่อมตรงกันข้าม
2. มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงยิ่ง ฉะนั้นโรงเรียนก็ดี หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมก็ดี จะต้องร่วมมือกันพัฒนาคนให้เจริญขึ้นในทุก ๆ ด้านเพื่อเป็นการสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ เพื่อจะได้ใช้พลังมนุษย์ให้ได้ผลสูงสุด
3. บุคคลจะมีความสุขก็ในเมื่อแต่ละคนได้รับการศึกษาจนสู่ชีวิตแห่งสติปัญญา และความสามารถของเขา มีแผนการดำเนินชีวิตที่ถูกหลักวิชา สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเผชิญหน้าอยู่ และซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในอนาคต และใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อสังคมให้มากที่สุด
4. บุคคลทุกคนย่อมต้องการความช่วยเหลือไม่มากก็น้อย ไม่ควรวอกแวกครวญในจิต คนบางคนต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นน้อย ๆ และบางคนก็ต้องการความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา แต่บางคนต้องการความช่วยเหลือเฉพาะบางช่วงของชีวิตซึ่งมีปัญหาหรือมีความทุกข์เกิดขึ้นเท่านั้น สำหรับเยาวชนหรือนักเรียนซึ่งยังอ่อนแอโลกนั้นย่อมจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามลำพังตนเองได้โดยยาก จึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นในการแก้ปัญหา หรือการสนองความต้องการต่าง ๆ ของคน
5. บุคคลแต่ละคนย่อมมีศักดิ์ศรีและศักยภาพประจำตัว ถ้าหากได้รับการจัดช่องทาง หรือแนะแนวทางที่ถูกที่ควร เขาก็จะสามารถช่วยตัวเองได้ หรือเจริญงอกงามไปในทางที่ดีได้

สมาคมผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนแห่งประเทศไทย (Loughary, 1966 : 95)
ได้กำหนดให้ผู้ให้คำปรึกษามองนักเรียนในลักษณะดังต่อไปนี้

1. นักเรียนแต่ละคนเป็นตัวของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร พฤติกรรมของเขามีจุดหมาย และแสดงให้เห็นถึงความพยายามของเขาที่จะพัฒนาตัวเองในสังคมตามแผนที่เขา รับรู้เกี่ยวกับ สังคมนั้น
2. นักเรียนแต่ละคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับในความเป็นคนของเขา โดยไม่เกี่ยวกับ ลักษณะพฤติกรรม ผลของพฤติกรรมและความเชื่อของเขา
3. นักเรียนแต่ละคนมีสิทธิที่จะพัฒนาตัวเอง และสนองความต้องการของตน การสนอง ความต้องการของคนนี้แต่ละคนเป็นเสรีภาพที่แท้จริงส่วนบุคคล
4. นักเรียนทุกคนมีสิทธิที่จะนำตนเองพอ ๆ กับรับผิดชอบในการตัดสินใจ และยอมรับผล ที่จะตามมาจากการตัดสินใจนั้น

3. ขอบข่ายของเนื้อหาการฝึกอบรมบุคคล เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ไทเลอร์ (Tyler, 1961 : 240 - 241) กล่าวถึง การเตรียมทางวิชาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาว่า การกำหนดแนวทางที่พึงประสงค์ในการฝึกอบรมบุคคลออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษานั้น เป็นที่ยอมรับมากกว่าการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรม . . . ส่วนเนื้อหา ในการฝึกอบรมดังกล่าว คณะกรรมการแผนกจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดหัวข้อไว้ดังนี้

1. การจัดระบบและพัฒนาการของบุคลิภาพ ประกอบด้วยทฤษฎีบุคลิภาพ แบบแผนพฤติกรรม ทางสังคม ทางความคิดและทางการรับรู้ บุคลิภาพที่ผิดไปจากปกติ และความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม กับบุคลิภาพ
2. สภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ สถานันสังคมในชุมชน และความช่วยเหลือที่สถาบันเหล่านั้น จะให้แก่โครงการแนะแนว แหล่งข้อมูลทางอาชีพ แบบแผนครอบครัว และการแต่งงาน

3. การศึกษาเอกลักษณ์ของทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการวัด การจัดกระทำและแปลผลคะแนนสถิติ — ความถนัด วิธีการศึกษากลุ่ม และเอกลักษณ์ เช่น โดยการใช้สังเกต การสัมภาษณ์ อัตราประวัติ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น
4. ทฤษฎีและปฏิบัติการในการให้คำปรึกษา อันรวมถึงขั้นตอนการและการดำเนินการ
5. ประสบการณ์นำทางจิต (therapeutic experience) ซึ่งจะจัดให้เฉพาะผู้ที่สนใจเท่านั้น
6. การวิจัยและสถิติ
7. การประเมินนิเทศทางวิชาชีพ ให้รู้จรรยาทางวิชาชีพ และเข้าใจแบบการบริหารงานให้คำปรึกษา

ส่วนสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย (Patterson, 1967 : 193 - 197) ก็ได้กำหนดขอบข่ายสำหรับการเตรียมทางจิตวิทยาสำหรับผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนว่า เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนนั้นแยกเป็น จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาเฉพาะวิชาชีพ จิตวิทยาพื้นฐาน เป็นเนื้อหาที่จะช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพฤติกรรมของมนุษย์ ประกอบด้วย

- จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางสติปัญญา ความถนัด บุคลิกภาพ และลักษณะทางสรีระ
 - จิตวิทยาพัฒนาการทางความคิด
 - หลักการพัฒนาการ และพัฒนาการแต่ละช่วงชีวิต ฯลฯ
 - จิตวิทยาการเรียนรู้ ประกอบด้วย เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- ขั้นตอนการของการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา เป็นต้น
- บุคลิกภาพ แยกเป็น การจัดระบบและขั้นตอนการของพฤติกรรม
 - จิตวิทยาสังคม แยกเป็น โครงสร้างและพฤติกรรมของกลุ่ม โครงสร้างและพฤติกรรมของสถาบันสังคม และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction)

ส่วนจิตวิทยาเฉพาะวิชาชีพนั้นก็ประกอบด้วย

- จิตวิทยาเกี่ยวกับอาชีพอันได้แก่ พัฒนาการด้านการทำงานของคนตลอดช่วงชีวิต การจัดระบบของงานอาชีพ พฤติกรรมในการทำงาน และการประยุกต์ความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อการเลือกอาชีพของ เองกับบุคคล
- การดำเนินการให้คำปรึกษา ได้แก่ การสร้าง - การหาความเที่ยงตรง - และการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถ ทัศนคติสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจ และบุคลิกภาพ ความรู้เกี่ยวกับการสัมภาษณ์ การบันทึกระเบียบสละสม การเลือกและสังเคราะห์ข้อมูล
- จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ได้แก่ จิตวิทยาการสื่อความหมายระหว่างบุคคล ทฤษฎีและกระบวนการในการให้คำปรึกษา เทคนิคในการประเมินค่าของการให้คำปรึกษา รวมทั้งการประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาไปสู่การพัฒนาการส่วนบุคคลและการพัฒนาทางสังคม
- ความผูกพันในอาชีพ จรรยาทางวิชาชีพ
- ปฏิบัติการในการให้คำปรึกษา ทั้งการฝึกในห้องปฏิบัติการและการปฏิบัติจริง ภายใต้การนิเทศ

นอกจากนี้ก็มีความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะสอนโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ได้แก่ ขบวนการกลุ่ม (group dynamic) มนุษยสัมพันธ์ ทฤษฎีการวัดทางจิตวิทยาและสถิติการวัดทางจิตวิทยาและการศึกษา ข้อมูลทางการศึกษา อาชีพ และสังคม

สมาคมผู้ให้การศึกษาและนิเทศผู้ให้คำปรึกษาได้วางมาตรฐานในการเตรียมผู้ให้คำปรึกษาที่จะไปปฏิบัติงานในโรงเรียน (Patterson, 1967 : 207 - 213) มาตรฐานนี้ได้จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1964 โดยมีเนื้อหาพอสังเขปดังนี้

จุดมุ่งหมายของการกำหนดมาตรฐานนี้เพื่อกระตุ้นให้สถาบันต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ผลิตผู้ให้คำปรึกษาได้ประเมินผล และปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอนของตน มาตรฐานนี้กำหนดขึ้นจากความเห็นของคนกว่า 1,000 คน ซึ่งมาจากคณะกรรมการส่วนท้องถิ่น 100 แห่งทั่วประเทศ ทั้งนี้โดยความร่วมมือของสมาคมผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนแห่งประเทศไทย

1. ปรัชญาและอุดมการณ์ สถาบันที่ผลิตผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีปรัชญาการศึกษา ซึ่งต้องกำหนดอุดมการณ์ในการให้การศึกษาแก่ผู้ที่ออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษาให้สอดคล้องกับ ปรัชยานั้น อุดมการณ์ที่กำหนดขึ้นต้องแสดงถึงความเข้าใจใน เป้าหมาย ความต้องการ และแนวโน้มของโรงเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด และทั้งปรัชญาและอุดมการณ์นั้นต้องเป็นที่ยอมรับ และ สนับสนุนโดยสมาชิกผู้ให้การศึกษา สมาชิกจะต้องมีการทบทวนอุดมการณ์อย่างต่อเนื่อง และ ให้ได้มีการปฏิบัติการให้บรรลุผลตามอุดมการณ์ที่ตั้งไว้

2. หลักสูตร

ก. ลักษณะทั่วไปของหลักสูตรมีอยู่ว่า การเตรียมผู้ให้คำปรึกษาจะใช้กำหนด เวลา 2 ปี การสอนในทุกโปรแกรมจะต้องมีคุณภาพ มีการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้ ต่อเนื่องกัน มีการร่วมมือกันในห้องเรียนผู้ให้การศึกษาในสถาบัน และในหน่วยงานอื่นที่จัดสอนวิชา ที่เกี่ยวข้อง โครงงาน โปรแกรม และหลักสูตรในการเตรียมผู้ให้คำปรึกษาจะต้องจัดพิมพ์เผยแพร่ ให้ผู้ให้คำปรึกษาหาอ่านได้โดยทั่วกัน เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจ และพัฒนาทักษะของคนที่ได้ตาม ข้อกำหนดนั้น ๆ และโปรแกรมที่กำหนดขึ้นจะต้องมีลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนและผู้สอนมีทัศนคติที่จะศึกษา และให้ประโยชน์จากข้อมูลทางการวิจัย ทั้งต้องให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเองและพัฒนา ความเข้าใจในตนเองให้ลึกซึ้ง

ข. โปรแกรมในการฝึก ประกอบด้วยโปรแกรมที่จะให้โอกาสผู้เรียนได้พัฒนา ความสนใจและความเข้าใจในพื้นฐานและขบวนการ ของพฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์ และของ เอกัตบุคคลในสังคม เข้าใจปรัชญา และหลักสำคัญของงานแนะแนว รวมทั้งงานบริการนักเรียน ในด้านอื่น ๆ เข้าใจและสามารถคำนวณ การศึกษาเอกัตบุคคล ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการเสนอข้อมูล และการให้บริการข้อมูล ทฤษฎีและปฏิบัติการในการให้คำปรึกษา สถิติและการวิจัย วิธีการหาข้อมูล และการวางแผนโปรแกรมวิจัย การใช้ขบวนการกลุ่มในการให้ คำปรึกษาและการแนะแนว การบริการและการร่วมมือในกิจกรรมนิสิต ความผูกพันในอาชีพและ จรรยาในวิชาชีพ

ค. ประสพการณ์ภายใต้การนิเทศ ให้มีบูรณาการ (integration) ระหว่างโปรแกรมการเรียนทั้งหมดกับการให้ประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและประสบการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องในงานแนะแนว ประสบการณ์ดังกล่าวจะจัดให้ทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งเป็นประสบการณ์ทั้งจากการสังเกตและการได้ปฏิบัติโดยตนเอง เช่น การออกไปปฏิบัติงานบริการนักเรียนในโรงเรียน การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับครู ผู้ปกครอง และบุคคลในหน่วยงานที่จะต้องเกี่ยวข้อง

สมาคมผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (Loughary, 1966 : 96) ได้กำหนดว่า ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนจะต้องเข้าใจขบวนการที่หล่อหลอมพัฒนาการของเอกลักษณ์คนในสังคม เข้าใจจุดมุ่งหมาย ทัศนภาพและทิศทางของบริการทางการศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในโปรแกรมการให้คำปรึกษา เข้าใจรากฐานและลักษณะความขัดแย้งทางปรัชญา และจิตวิทยาซึ่งเกิดขึ้นระหว่าง นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน เข้าใจสัมพันธภาพทางการสอน เข้าใจทฤษฎีและการดำเนินการให้คำปรึกษาอันจะช่วยให้สามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจการวัดผลทางการศึกษาและจิตวิทยาเพื่อจะสามารถวางแผนและสนับสนุนโปรแกรมการศึกษาของเด็ก และสามารถแปลผลใช้ผลจากการศึกษานั้นอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้และทักษะในการใช้ขบวนการกลุ่ม มีความรู้ในแนวโน้มด้านการศึกษาและอาชีพ รู้แหล่งข้อมูล เพื่อที่จะช่วยให้เด็กทราบโอกาสทางการศึกษาและอาชีพอย่างพอเพียง มีความรู้เกี่ยวกับการบริการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดเพื่อเด็ก เพื่อจะได้ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานเหล่านั้นเพื่อเป้าหมาย คือการให้บริการแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาทางวิชาชีพผู้ให้คำปรึกษาที่จะให้ให้คุณภาพของการเตรียมในสิ่งที่จำเป็นเพื่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษานั้นต้องอยู่ในขอบข่ายต่อไปนี้

1. ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและปฏิบัติการในการให้คำปรึกษา ขบวนการและการดำเนินการกลุ่ม การทดสอบและวิธีการอื่น ๆ ในการศึกษาด้านจิตวิทยาและการศึกษา เช่น เกี่ยวกับขบวนการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทางอารมณ์ สิ่งแวดล้อมทางสังคมทางการศึกษา และการทำงาน เศรษฐกิจ จิตวิทยาและสังคมวิทยา การพัฒนาทางอาชีพและการทำงาน สถิติ การวิจัย ความรับผิดชอบทางกฎหมาย และจรรยาทางวิชาชีพ

2. แกนในการเตรียมผู้ให้คำปรึกษาคือ การให้ประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา ทั้งโดยการฝึกหัดและปฏิบัติจริง การให้การนิเทศ และการประเมินผลอย่างมีระบบ ให้โอกาส ได้มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาแก่บุคคลประเภทที่เราจะออกไปให้คำปรึกษาจริง โดยนับ เป้าหมายที่การให้บริการ เพื่อผลประโยชน์ของผู้รับบริการพอ ๆ กับการส่งเสริมความสามารถของ ผู้ฝึก ประสบการณ์ที่จัดให้นั้นควรจะรวมสิ่งที่พิจารณาเห็นว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา ในหน่วยงานที่เขาจะเข้าทำงาน ช่วยให้เขาได้สร้างบุรณภาพระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ประสบการณ์ และเวลาที่จัดให้ควรพอเพียงที่จะช่วยให้เขาได้พัฒนาทั้งทางส่วนตัวและวิชาชีพ ให้ได้พัฒนาความสามารถ ในการให้คำปรึกษาในระดับที่เหมาะสม และเข้าใจธรรมชาติของสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา อย่างแท้จริง

3. การเตรียมผู้ให้คำปรึกษาควรจะเน้น ปรัชญา ทฤษฎี และความรู้พอ ๆ กับ กลวิธี และการดำเนินการในการให้คำปรึกษา ให้แน่ใจได้ว่าผู้เรียนได้เข้าใจและรวบรวมไว้ในหน้าที่ของผู้ให้ คำปรึกษา ได้เรียนรู้ที่จะปรับ self concept ทางวิชาชีพ ได้มีทักษะทางวิชาชีพในสถานการณ์ ต่าง ๆ ของการทำงาน ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจะช่วยให้เขากลับที่จะแสดงออกในทางสร้างสรรค์ สืบค้น สามารถที่จะใช้การวิจัยและการประเมินผลเป็นเครื่องมือทางวิชาชีพ และให้ตระหนักใน ความว่าเป็นที่จะต้องมีความงอกงามทางวิชาชีพต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ

4. ผลการประเมินผู้ให้คำปรึกษาที่ผ่านการศึกษาด้านวิชาชีพ

ปี ค.ศ. 1954 Cattle และ Leims ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา กับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ปรากฏว่า 2 กลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความรู้สึก ทางบวก - ลบ ต่อบุคคลด้านปรัชญา วิธีการคิด และทัศนคติต่อตนเอง และจากผลการศึกษา เปรียบเทียบลักษณะของผู้ให้คำปรึกษากับครู โดย Penney (1954) Cattle, Wonds, Pottle Pownall และ Sleimel (1955) พบว่า ผู้ให้คำปรึกษาและครูมีลักษณะแตกต่างกัน ในด้านกิจกรรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา การคำนึงถึงคุณค่าของคนอื่น ความสัมพันธ์กับคนอื่น การปรับตัวส่วนบุคคล (ความมั่นคงทางอารมณ์ และการมีบุรณภาพการส่วนตน) และในปี 1956 Kirk

ได้วัดความเปลี่ยนแปลงของผู้ให้คำปรึกษาในระดับ high school 100 คน หลังการฝึก 1 ปี ปรากฏความเปลี่ยนแปลงคือ มีการเพิ่มขึ้นของทัศนคติเชิงเข้าใจและยินยอม มีความสามารถที่จะเข้าใจความซับซ้อน และมีความรับผิดชอบ ปี 1960 Munger และ Johnson ได้วัดความเปลี่ยนแปลงของผู้รับการฝึกอบรม พบการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการตอบสนองที่แสดงการเข้าใจ ปีเดียวกันนี้ Jaques ได้ศึกษาพบว่า ผู้เรียนวิชาการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า มีความเห็นแตกต่างจากผู้ไม่ได้รับการศึกษาเฉพาะในวิชาการให้คำปรึกษา คือกลุ่มแรกจะมองเห็นความสำคัญของการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา การคำนึงถึงความพร้อมของผู้รับคำปรึกษาในอันที่จะรับคำปรึกษา การแปลข้อมูล และทัศนคติทางอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษา ขณะที่ผู้ที่กลุ่มหลัง จะเห็นว่าการแนะนำชักจูง หรือนำทางผู้รับคำปรึกษาเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการแนะนำ (อ้างจาก Tyler, 1961 : 255 - 259)

ในปี 1973 เลียร์ (Lear, 1973 : 7537 A) ได้ประเมินความเปลี่ยนแปลงของผู้รับการศึกษาวិชาการให้คำปรึกษาใน Wayne State University พบความเปลี่ยนแปลงคือผู้รับการศึกษามีการมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดีขึ้น ยอมรับตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีความต้องการที่จะจัดระบบพฤติกรรมของตน มีความต้องการที่จะหาตาม และลดความรู้สึกผิดลง

เจิ้ง (Cheng, 1972 : 4732 A) ได้ศึกษาพบว่า โปรแกรมการศึกษาเพื่อเตรียมผู้ให้คำปรึกษานั้นมีผลในการพัฒนาระดับการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษาในด้านความเข้าใจ เห็นใจ การสื่อความรู้สึกยอมรับนับถือ ความจริงใจ การเผชิญหน้า และเปิดเผย

กูฮูล (Kuhul, 1974 : 5817 - 8 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้เรียนวิชาการให้คำปรึกษาเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาโท เปรียบเทียบกับผู้ที่เรียนวิชาอื่น พบว่า ผู้เรียนวิชาการให้คำปรึกษาเป็นวิชาเอก จะมีความเข้าใจตนเองตามความเป็นจริงมากกว่า เปิดเผยมากกว่า มีความเชื่อมั่นในตัวเองน้อยกว่า มีความต้องการที่ชัดเจนกว่า และมีคะแนนสูงกว่าด้านการตรวจสอบความรู้สึกทางจิตใจของตน ผู้ที่เรียนวิชาอื่นจะมีคะแนนสูงกว่าด้านความก้าวร้าว การออกคำสั่ง ความขัดแย้ง การแสดงตน ความนับถือตนเองต่ำ เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ ผู้ศึกษากล่าวว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษา

ในปีเดียวกันนี้ รัฟฟินส์ (Ruffines, 1974 : 5382 A) ได้วิจัยผลของการสอนทฤษฎี
การให้คำปรึกษาแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่ากลุ่มที่เรียนแบบนี้จะมีความนับถือตนเอง เพิ่มขึ้น
จากก่อนเรียน ขณะที่กลุ่มที่สอนแบบอื่นลดความนับถือตนเองลงจากก่อนเรียน

และ แบเรต์ (Barret, 1974 : 5804 - 5 A) ได้วิจัยผลของหลักสูตรภาคปฏิบัติ
ที่มีต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้เริ่มศึกษาวิชาการให้คำปรึกษา ซึ่งการวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่
การพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรในด้านการช่วยพัฒนาบุรณภาพของทักษะส่วนบุคคล เช่น
ด้านการผ่อนคลายการเข้าใจความหมายจากสิ่งที่ไม่ใช่คำพูด และพฤติกรรมที่แสดงความใจจดใจจ่อ
และการตัดสินใจก็ปรากฏว่าหลักสูตรนั้นบรรลุเป้าหมายในการช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการ
สื่อความหมาย และการมีสัมพันธภาพอย่างมีประสิทธิภาพกับคนอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑๔/๑๐๐

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้นำกลุ่มตัวอย่าง 2 ประเภทคือ

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะนำ นำมาใช้ในการวิจัยโดยมีสถานที่ตั้งหลักเป็นหลัก แยกเป็น

1.1 ผู้ปฏิบัติงานแนะนำในศูนย์แนะนำ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา 2518 กลุ่มในการวิจัยทำกับมวลประชากรซึ่งมีจำนวน 6 คน

1.2 ผู้ปฏิบัติงานแนะนำในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ปีการศึกษา 2518 สุ่มตัวอย่างโดยวิธี Simple Random Sampling คือจับฉลากวิทยาลัย

และมหาวิทยาลัยมาร้อยละ 50 ในแต่ละประเภท วิทยาลัยครู 3 วิทยาลัยที่จับฉลากได้คือ

วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูจันทระเกษม ล้วน 5 มหาวิทยาลัย

ที่จับฉลากได้คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การวิจัย

หากกับผู้ปฏิบัติงานแนะนำใน 3 วิทยาลัยครูและ 5 มหาวิทยาลัยดังกล่าว

1.3 ผู้ปฏิบัติงานแนะนำในโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2518

สุ่มตัวอย่างโดยวิธี Simple Random Sampling คือจับฉลากโรงเรียนมาร้อยละ 50

จากโรงเรียนมัธยม ของกรมสามัญศึกษาที่จัดให้มีบริการแนะแนวทั้งหมด 14 โรง (สถิติ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2518) โรงเรียนที่จับฉลากมาได้มี โรงเรียนวัดปากน้ำ

โรงเรียนวิสุทธิธารามพิทยากรณ์ โรงเรียนวัดราชโอรส โรงเรียนวัดราชาธิวาส โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์

โรงเรียนสายน้ำผึ้ง และโรงเรียนปทุมคงคา กับโรงเรียนมัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัย 3 แห่งคือ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การวิจัยทำกับครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานแนะนำในโรงเรียน 1๐ โรง ดังกล่าว

2. นิสิตสาขาการแนะแนว กลุ่มที่นำมาใช้ในการวิจัยคือ

2.1 นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2518 สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยทำกับมวลประชากร ซึ่งมีจำนวน 20 คน

• 2.2 นิสิตปริญญาโท ปีการศึกษา 2518 สาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การวิจัยทำกับมวลประชากร ซึ่งมีจำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ก. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่ากับชั้น
ในการสร้างดังนี้

1. ศึกษากระบวนการสร้าง เครื่องมือ เพื่อรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยที่คล้ายคลึง
ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ศึกษาข้อบ่งชี้วิชาการแนะแนว ที่กำหนดโดยสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
ผู้ให้คำปรึกษาในประเทศอเมริกา และศึกษาหลักสูตรวิชาการแนะแนวที่เปิดสอนในประเทศไทย

3. ศึกษาลักษณะทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนว จากผลการวิจัย และข้อเขียนของ บุคคล กลุ่มคน
ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. สัมภาษณ์นิสิตปริญญาโทปีที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2518 สาขาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับ ทัศนคติ
ความรู้ และความสามารถที่เห็นว่าจะส่งผล หรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการปฏิบัติงานแนะแนว

5. อาศัยข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 - 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้นตามข้อบ่งชี้
ที่จะวิจัย

6. นาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับ นิสิตปริญญาโทปีที่ 1 สาขา
การแนะแนว และสาขาอื่นที่เรียนวิชาการแนะแนวเป็นวิชาเลือก นิสิตปริญญาตรีที่เคยเรียน
 วิชาการแนะแนวเบื้องต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 ในสถานศึกษาต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ที่นอกเหนือจากบุคคลในกลุ่มตัวอย่าง ได้นำแบบสอบถาม
ฉบับที่ตอบสมบูรณ์รวม 60 ฉบับไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จากสูตร
 (Cronbach, 1972 : 126)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \frac{s_t^2 - \sum s_1^2}{s_t^2}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนรายข้อ
	$\sum s_1^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

คำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ข. ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ฉบับเดียวใช้ถามทั้งผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขา
การแนะแนว โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

แบ่งเป็น 3 หมวด กำหนดให้ผู้ตอบให้น้ำหนักว่าแต่ละรายการทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ
 ของผู้ให้คำปรึกษาที่ให้ไว้ในแต่ละหมวดนั้นจะส่งผลดี หรือนำไปใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดในการ
 ปฏิบัติงานแนะแนว โดยให้ผู้ตอบที่เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวให้น้ำหนักโดยพิจารณาจากประสบการณ์
 ที่ตนได้ปฏิบัติจริง ส่วนผู้ตอบที่เป็นนิสิตสาขาการแนะแนวให้พิจารณาให้น้ำหนักตามความคาดคิดของตน
 การให้น้ำหนักใช้วิธี 1 / ลงในช่องที่บนน้ำหนักทางขวามือของแต่ละรายการ ดังตัวอย่าง

หมวดทัศนคติ

ตามความเห็นของท่าน ทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงรายข้อต่อไปนี้จะส่งผลดีเพียงใด
ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัย
ความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ
ที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

จะส่งผลดี				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

ความหมายของมาตราส่วน

ก. หมวดทัศนคติ

มากที่สุด	หมายถึง	ความเห็นที่ว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงรายการนั้น จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
มาก	หมายถึง	ความเห็นที่ว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงรายการนั้น จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
ปานกลาง	หมายถึง	ความเห็นที่ว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงรายการนั้น จะส่งผลดีพอควรต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
น้อย	หมายถึง	ความเห็นที่ว่าทัศนคติ ของผู้ให้คำปรึกษาทงรายการนั้น จะส่งผลดีบ้างต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความเห็นที่ว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงรายการนั้น แทบจะไม่ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของเขาเลย

ข. หมวดความรู้

มากที่สุด	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดในการปฏิบัติงานแนะแนว
มาก	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว
ปานกลาง	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้พอควรในการปฏิบัติงานแนะแนว
น้อย	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้างในการปฏิบัติงานแนะแนว
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นแทบจะนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้เลยในการปฏิบัติงานแนะแนว

ค. หมวดความสามารถ

มากที่สุด	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษารายการนั้นจะอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดในการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
มาก	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษารายการนั้นจะอำนวยความสะดวกให้มากในการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
ปานกลาง	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษารายการนั้นจะอำนวยความสะดวกให้พอควรในการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
น้อย	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษารายการนั้นจะอำนวยความสะดวกให้บ้างในการปฏิบัติงานแนะแนวของเขา
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษารายการนั้นแทบจะไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวของเขาเลย

การตรวจให้คะแนน

เมื่อผู้ตอบ ตอบในช่อง มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3. การเก็บข้อมูล อัตราส่วนการตอบ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์ให้ช่วยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์ตอบ แล้วไปรับคืนด้วยตนเอง วันที่ ๑๓/๑๐/๒๕๖๑ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก กรุงเทพมหานคร ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากหัวหน้าแผนกให้ช่วยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในแผนกตอบ แล้วไปรับคืนด้วยตนเอง การ/๑๔/๑๐/๒๕๖๑ ผศ.ดร.อภิสิทธิ์

นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์โดยแนบซองเปล่าคิดแสตมป์ไปด้วย เพื่อให้ผู้ตอบที่ตอบเสร็จแล้วส่งแบบสอบถามคืนไปยังผู้วิจัย

นิสิตสาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม และรับคืนด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำกับข้อมูล ทำตามลำดับขั้นดังนี้ ฉบับพิมพ์

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเอาเฉพาะฉบับที่ให้คำตอบสมบูรณ์ได้ 94 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
3. จาแนกแบบสอบถามออกตามตัวแปรที่จะวิเคราะห์ได้ดังนี้

ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจำแนกตามสถานที่สังกัดได้ 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว 5 คน
2. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม 27 คน
3. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย 26 คน

รวม 58 คน

ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา
ได้ 2 กลุ่ม คือ

1. มีระดับความรู้ทางการแนะแนวในระดับปริญญาโทขึ้นไป 33 คน
2. มีระดับความรู้ทางการแนะแนวต่ำกว่าระดับปริญญาโท 25 คน

รวม 58 คน

นิสิตสาขาการแนะแนว แยกตามสถานที่ศึกษาได้ 2 กลุ่ม คือ

1. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 17 คน
2. นิสิตสาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 19 คน

รวม 36 คน

4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าทางสถิติต่อไปนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Mc Nemar, 1959 : 16)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้อสูตร

(Ferguson, 1966 : 67)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้อสูตร (Lindgren, 1956 : 56 - 58)

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square
Treatment (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a T_j^2 / n_j - T^2 / N$	$MS_A = SS_A / a-1$
Within - groups (w)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W / N-a$
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum X^2 - T^2 / N$	

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F - Distribution
	MS_A	แทน	ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร
	MS_W	แทน	ค่า Mean Square ภายในตัวแปร

ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - Statistic แบบ Newman - Keul Method (Winer, 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}} / n}}$$

เมื่อ $\bar{T}_{\text{largest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่มากที่สุด
 $\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่น้อยที่สุด
 n แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 MS_{error} แทน Square Error

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (Mc Nemar, 1959 : 109)

$$t = \frac{\bar{M}_1 - \bar{M}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่จะพิจารณาใน t - Distribution
 M_1, M_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 S_1, S_2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

5. วิเคราะห์รวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ในหมวด ทักษะ ความรู้ ความสามารถ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum square
MS	แทน	Mean Square
F	แทน	ค่าที่พิจารณาใน F - Distribution
t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t - distribution
$\bar{H}$	แทน	Harmonic Mean
q	แทน	Studentized q - statistic
ศ.น	แทน	ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว
ร.ร	แทน	ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม
ว.,ม.	แทน	ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย
น.จ	แทน	นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
น.ป	แทน	นิสิตสาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอความสำคัญให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในหมวด ทศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา (ตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 1 - 2)

- ตอนที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของ

2.1 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเมื่อจำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา (ตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 3)

2.2 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเมื่อจำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนว (ตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 4)

ตอนที่ 3 เป็นการรวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของรายการ ทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ให้คำปรึกษา จากการวิเคราะห์รวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติในแต่ละหมวด (ตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 5)

ตอนที่ 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว เมื่อจำแนกตามสถาบันที่สังกัดและระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา และนิตยสารสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 1 - 2

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยนั้น ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้
(Best, 1959 : 188 - 190)

ก. หมวดทัศนคติ

น้ำหนักความเห็นเฉลี่ย

1.00 - 1.49 หมายถึง ความเห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา
ทั้งรายการนั้นแทบจะไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
แนะแนวเลย

1.50 - 2.49 หมายถึง ความเห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาดังรายการนั้น
จะส่งผลบ้างต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

2.50 - 3.49	หมายถึง	ความเห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา ทั้งรายการนั้นจะส่งผลดีพอควรต่อการปฏิบัติ งานแนะแนว
3.50 - 4.49	หมายถึง	ความเห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทั้งรายการนั้น จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
4.50 - 5.00	หมายถึง	ความเห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทั้งรายการนั้น จะส่งผลดีมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

ข. หมวดความรู้
น้ำหนักความเห็นเฉลี่ย

1.00 - 1.49	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นแทบจะนำไปใช้ ประโยชน์ไม่ได้เลยต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
1.50 - 2.49	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ ประโยชน์ได้บ้างต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
2.50 - 3.49	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ ประโยชน์ได้พอควรต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
3.50 - 4.49	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ ประโยชน์ได้มากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว
4.50 - 5.00	หมายถึง	ความเห็นว่าความรู้ทั้งรายการนั้นจะนำไปใช้ ประโยชน์ได้มากที่สุดต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

ค. หมวดความสามารถ
น้ำหนักความเห็นเฉลี่ย

1.00 - 1.49	หมายถึง	ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาทั้ง รายการนั้นแทบจะไม่อำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงานแนะแนวเลย
-------------	---------	--

- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
ถึงรายการนั้นจะอำนวยความสะดวกบ้างในการ
ปฏิบัติงานแนะแนว
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
ถึงรายการนั้นจะอำนวยความสะดวก
ในการปฏิบัติงานแนะแนว
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
ถึงรายการนั้นจะอำนวยความสะดวกมากในการ
ปฏิบัติงานแนะแนว
- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
ถึงรายการนั้นจะอำนวยความสะดวกมากที่สุด
ในการปฏิบัติงานแนะแนว

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานจะบอกให้ทราบถึงการกระจายของความเห็นในแต่ละ
กลุ่มตัวอย่าง คือถ้ากลุ่มใดมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการหรือหมวดใดมากก็แสดงว่า
ความคิดเห็นของบุคคลในกลุ่มนั้น ในรายการ หรือหมวดนั้น ๆ แตกต่างกันมาก และถ้ากลุ่มใด
มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการ หรือหมวดใดน้อย ก็แสดงว่า ความคิดเห็นของบุคคล
ในกลุ่มนั้นในรายการ หรือหมวดนั้น ๆ แตกต่างกันน้อย

ตาราง 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

หมวดความเห็น	ท.น		ว.,ม		ร.ร		น.จ		น.ป	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
หมวดทัศนคติ	4.72	0.43	4.40	0.61	4.32	0.70	4.27	0.78	4.33	0.79
หมวดความรู้	4.57	0.65	4.18	0.69	3.88	1.10	4.03	0.83	3.98	0.83
หมวดความสามารถ	4.72	0.51	4.03	0.73	4.13	0.72	4.25	0.71	4.20	0.77

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นว่า

หมวดทัศนคติ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่าเป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา ที่จะส่งผลกระทบที่สุดต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลกระทบอันดับ 1 คือ ทัศนคติที่ว่า

พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

สาเหตุทุกอย่าง เกี่ยวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกัน

อาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ บุคคล เวลา และสถานที่

คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง

การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวดทัศนคติ โดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่า จะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 2 คือทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
1. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
1. สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ บุคคล เวลา และสถานที่
2. พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่า จะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. ผู้ปฏิบัติงานต้องตั้งใจและคอยติดตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมแต่ละช่วงเวลา
คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง

ง. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่า จะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคล
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

3. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

3. ทุกคนมีศักดิ์และสิทธิของความเป็นคนเท่าเทียมกัน

จ. นิสิตสาขาการแนะแนวมีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่าเป็นทัศนคติของ
ผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{x} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
(ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลดีเรียงตามลำดับจาก
มากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง

2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

3. บริการแนะแนวเป็นบริการเพื่อการป้องกัน - แก้ไข ปัญหาและเสริมสร้าง

พัฒนาการของ เด็กบุคคลไปในขณะเดียวกัน

4. การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา

หมวดความรู้

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่า
เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด ในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{x} = 4.57$) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไป
ใช้ประโยชน์ได้มากเป็นอันดับ 1 คือ ความรู้ในเรื่อง

การ เรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของชน
 ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
 ประชากรศึกษาและตลาดแรงงาน
 ปรัชญา เป้าหมาย แผน และการจัดการศึกษาของชาติ
 หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการเยาวชน และคนหนุ่มสาว

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{x} = 4.40$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่า จะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและกระบวนการในการให้คำปรึกษา
2. ขบวนการกลุ่ม (group process)
3. เครื่องมือและกลวิธีในการศึกษาเอกัตบุคคล
4. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{x} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่า จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. สถิติปัญหาความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
3. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต
3. การ เรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของชน
3. ค่านิยม - บทบาท - ปัญหาของเยาวชนและคนหนุ่มสาว

- ง. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่า เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 6 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 2 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต
1. ลักษณะการเลี้ยงดูในครอบครัว และผลกระทบที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็ก
2. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน
2. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา

จ. นิสิตสาขาการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่า เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่า ความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา
2. การให้การศึกษาทางอาชีพ (career education)
3. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว
3. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ

หมวดความสามารถ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.72$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความสามารถ 8 รายการที่กลุ่มนี้ เห็นว่าจะอ่านวยประโยชน์เป็นอันดับ 1 คือ

การสร้างมนุษยสัมพันธ์

การบริหารและประสานงานแนะแนวทั้งในและนอกหน่วยงาน

การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

การให้ข้อสนเทศทางการศึกษาและอาชีพ

การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้

อย่างเหมาะสม (counseling)

การวางตัวบุคคล (placement)

การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ

แก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวด ความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอ่านวยประโยชน์มากที่สุดต่อการ ปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่า ความสามารถ 4 รายการที่กลุ่มนี้ เห็นว่าจะอ่านวยประโยชน์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 2 คือ

1.. การสร้างมนุษยสัมพันธ์

2. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม

2. การสื่อความหมาย (communication)

2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้

ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีความเห็นในหมวดความสามารถ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความสามารถ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรื่องความจำลำบากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ

1. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)
2. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
3. การยอมรับฟัง และเข้าใจค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน
4. การช่วยให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจเด็ก
4. การร่วมมือกับครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางวินัยของเด็ก

ง. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนวมีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอำนวยความสะดวกมากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความสามารถ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรื่องความจำลำบากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ

- 1.. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)
2. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ
4. การเข้าใจความรู้สึกของคนจากสีหน้า ท่าที และไต่ถามการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของคน

จ. นิสิตสาขาการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอำนวยความสะดวกมากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความสามารถ 4 รายการที่กลุ่มนี้ เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 7 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
2. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้

อย่างเหมาะสม (counseling)

3. การสื่อความหมาย (communication)

3. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น

ในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา

หมวดความเห็น	ปฏิกิริยาที่ชื่นชอบ		ต่ำกว่าปฏิกิริยาที่	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
หมวดทัศนคติ	4.45	0.64	4.32	0.66
หมวดความรู้	4.21	0.71	3.88	0.78
หมวดความสามารถ	4.34	0.71	4.17	0.62

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นว่า

หมวดทัศนคติ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่า ทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลที่ร้ายล้าตึบจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกันทั้งขึ้นอยู่กับ บุคคล เวลา และสถานที่
4. บริการแนะแนวเป็นบริการเพื่อการป้องกัน - แก้ไขปัญหา และเสริมสร้างพัฒนาการของ เด็กบุคคลไปในขณะเดียวกัน

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานแนะแนว แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่า ทัศนคติ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลที่ร้ายล้าตึบจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. ผู้ปฏิบัติงานต้องค้นคว้าและคอยติดตามให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของสังคม อยู่ตลอดเวลา

3.. คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง

3. การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา

หมวดความรู้

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา
2. ขบวนการกลุ่ม (group process)
3. การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน
4. สถิติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
4. เครื่องมือและกลวิธีในการศึกษาเอกลักษณ์บุคคล เช่น แบบสอบถาม

การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวในระดับต่ำกว่าปริญญาโท มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ ความรู้ในเรื่อง

- 1.. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. ค่านิยม - บทบาท - ปัญหาของเยาวชน และคนหนุ่มสาว
3. สถิติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
4. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต

หมวดความสามารถ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอำนวยความสะดวกได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่าความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ
3. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)
3. การยอมรับฟังและเข้าใจในค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะอำนวยความสะดวกได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ (ดูจากภาคผนวก ข.) จะพบว่า ความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
1. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)
3. การยอมรับฟังและเข้าใจค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน
3. การช่วยให้ครู และผู้ปกครองเข้าใจเด็ก

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดทัศนคติ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิติตสาขากการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	4	557.90	139.47	2.27
Within - group	89	5463.70	61.38	
Total	93	6021.60		

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 ในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิติตสาขากการแนะแนว
 และนิติตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ คือทั้ง 5 กลุ่มเห็นว่า ทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาดังที่กำหนดในหมวดจะส่งผลคือ
 การปฏิบัติงานแนะแนวพอ ๆ กัน

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดความรู้ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบัน
ที่ศึกษา

Source of Variation *	df	SS	MS	F
Treatment	4	2112.20	528.05	4.55**
Within - group	89	10836.40	121.75	
Total	93	12948.60		

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
ในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิตยสาขาการแนะแนว
และนิตยสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความคิดเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับความเชื่อมั่น .01

นำความเห็นในหมวดความรู้ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตย
สาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา มาเปรียบเทียบกับที่ ذکرไว้ Studentized
q - statistic ได้ผลทั้งแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความเห็นในหมวดความรู้ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิติตสาขากการแนะแนวจากแนกตามสถาบันที่ศึกษา

Treatment		ร.ร	น.ป	น.จ	ว.,ม	ศ.น
	$\bar{X}$	108.81	111.63	113.05	117.26	128.20
ร.ร	108.81	-	2.82	4.24	8.45	19.39**
น.ป	111.63		-	1.42	5.63	16.57**
น.จ	113.05			-	4.21	15.15**
ว.,ม	117.26				-	10.94
ศ.น	128.20					-
		r = 2		r = 3	r = 4	r = 5
q.99 (r, 89)		3.76		4.28	4.60	4.82
$\sqrt{MS_{error}/n}$ q.99 (r, 89)		11.54		13.13	14.11	14.79

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวมีความเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกับ

ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิติตสาขากการแนะแนว และนิติตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 คือผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวเห็นว่า ความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มากกว่าที่ กลุ่มหลังเห็น

2. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวและผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่าความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้พอ ๆ กัน

3. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือทั้ง 4 กลุ่ม เห็นว่าความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้พอ ๆ กัน

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นในหมวดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	4	981.90	245.47	2.51 *
Within - group	89	8681.10	97.54	
Total	93	9663		

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

นำความเห็นในหมวดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจากแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนวจำแนกตามสถาบันที่ศึกษา มาเปรียบเทียบกับทีละคู่ด้วย Studentized q - statistic ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความเห็นในหมวด
ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิต
สาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

Treatment		ร.ร	น.ป	น.จ	ว.,ม	ศ.น
	$\bar{X}$	103.37	105.10	106.29	107.53	118.00
ร.ร	103.37	-	1.73	2.92	4.16	14.63*
น.ป	105.10		-	1.19	2.43	12.9*
น.จ	106.29			-	1.24	11.71*
ว.,ม	107.53				-	10.47
ศ.น	118.00					-
		r = 2		r = 3	r = 4	r = 5
q.95 (r, 89)		2.83		3.40	3.74	3.98
$\sqrt{MS_{error}/n}$ q.95 (r, 89)		7.77		9.34	10.27	10.93

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวมีความเห็นในหมวดความสามารถแตกต่างกับ
ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 คือผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวเห็นว่า
ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาทันทีที่กำหนดในหมวดจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวไ้มากกว่า
ที่ 3 กลุ่มหลังเห็น

2. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวและผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวดความสามารถแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติคือทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า ความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาคงที่กำหนดในหมวดจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวได้ พอ ๆ กัน

3. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวใน โรงเรียน นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือทั้ง 4 กลุ่มเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาคงที่กำหนดในหมวด จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวได้พอ ๆ กัน

ตาราง 8 แสดงการ เปรียบเทียบความเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือ การให้คำปรึกษา

หมวดความเห็น	มีความรู้ระดับปริญญาโทขึ้นไป		มีความรู้ต่ำกว่าระดับปริญญาโท		t - test
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2	
หมวดทัศนคติ	4.45	0.41	4.32	0.44	0.76
หมวดความรู้	4.21	0.51	3.38	0.61	1.67
หมวดความสามารถ	4.34	0.51	4.17	0.39	0.94

* มีนัยสำคัญที่.05

** มีนัยสำคัญที่.01

จากตาราง 8 แสดงว่า

1. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวกลุ่มที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา ในระดับปริญญาโทขึ้นไป และกลุ่มที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาโท

มีความเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 คือ กลุ่มแรกเห็นว่าความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มากกว่าที่กลุ่มหลัง เห็น

2. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวกลุ่มที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป และกลุ่มที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีความเห็นในหมวดทัศนคติ และความสามารถแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทั้งที่กำหนดในหมวดจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวพอ ๆ กัน และความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้พอ ๆ กัน

ตอนที่ 3 เป็นการรวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของลักษณะทางทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาจากการวิเคราะห์รวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละหมวด

การจัดอันดับความสำคัญนั้นถือคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คือ ถ้าข้อใดได้คะแนนเฉลี่ยมากก็ถือว่าลักษณะในข้อนั้นมีความสำคัญมาก ถ้าข้อใดได้คะแนนเฉลี่ยน้อยก็ถือว่าลักษณะในข้อนั้นมีความสำคัญน้อย

ก. หมวดทัศนคติ จากการเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าทุกกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในหมวดนี้จึงเป็นการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อจากค่าคะแนนเฉลี่ยความเห็นของทุกกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อในหมวดทัศนคติโดยเรียงจาก
ความสำคัญมากไปหาน้อย

ลำดับที่	ลักษณะทางทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะส่งผลที่
1.	การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.85		มากที่สุด
ก 2.	การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ	4.71		
3.	สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคล เวลา และสถานที่	4.56		
4.	พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ	4.55		
5.	บริการแนะแนวเป็นบริการเพื่อการป้องกัน-แก้ไขปัญหา และเสริมสร้างพัฒนาการ ของ เด็กทุกคนไปในขณะเดียวกัน	4.53		
* 6.	ผู้ปฏิบัติงานต้องตื่นตัวและคอยติดตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกเวลา	4.50		
** 6.	คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง	4.50		
*** 6.	ทุกคนมีศักดิ์และสิทธิของความเป็นคนเท่าเทียมกัน	4.50		
9.	การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา	4.43		มาก
10.	ผู้ปฏิบัติงานจะต้องคอยตรวจสอบและหาทางพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของตนอยู่เสมอ	4		
11.	การปฏิบัติงานแนะแนวก่อให้เกิดความอดทนอย่างมากของผู้ปฏิบัติงาน			

ตาราง ๑ (ต่อ)

ลำดับที่	ลักษณะทางทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะส่งผลก็
12.	แต่ละบุคคลย่อมมีลักษณะ เป็นตัวของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร	4.40	0.70	
13.	จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวเพื่อหาทางปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ	4.36	0.66	
* 14.	ทุกคนต้องการการยอมรับจากคนอื่นไม่ว่าเขาจะมีพฤติกรรมและอยู่ในสภาพการ เช่นไร	4.35	0.75	
** 14.	บุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้รับบริการเชื่อถือและไปใช้บริการ	4.35	0.54	
* 16.	ทั้งพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมที่อิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน	4.32	0.62	
** 16.	การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้รับบริการรู้ว่าเขาจะได้รับบริการในค่านาใดบ้าง	4.32	0.67	
18.	การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงของพฤติกรรมเกิดจากการที่บุคคลยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมของตน ไม่ใช่เกิดจากการถูกสถานการณ์บังคับ	4.29	0.68	
19.	บุคลิกภาพของคนก่อตัวมาแล้วในวันต้น ๆ และมีการพัฒนาเรื่อย ๆ มา ไม่ใช่เป็นผลจากปัจจุบันเท่านั้น	4.23	0.69	
20.	คนจะมีความสุขเมื่อเขาได้รับการศึกษาฝึกฝนอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพ และสมรรถวิสัยของตน	4.20	0.70	
21.	ผลที่ได้จากการทดสอบทางค...แนะแนวเป็นเพียงสิ่งหนึ่งที่ช่วยประกอบการทำความเข้าใจบุคคล ไม่ใช่ใช้ตัดสินบุคคล	4.18	0.75	
22.	คนมีทั้งเหตุผลและอารมณ์ บางครั้งคนอาจจะใช้เหตุผลและบางครั้งอาจจะใช้อารมณ์	4.12	0.65	

ตาราง ๑ (ต่อ)

ลำดับที่	ลักษณะทางทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะส่งผลถึง
23.	พฤติกรรมทุกอย่างเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงได้	4.11	0.71	มาก
24.	ในสถานการณ์ที่เห็นว่าคนอาจจะได้รับการมองในแง่ไม่ดีจากคนอื่น คนมักจะใช้กลวิธีในการป้องกันตัวเอง (defense mechanism) ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ	4.00	0.78	
25.	บริการแนะแนวเป็นบริการเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างพัฒนาการของ เอกัตบุคคลไปในขณะเดียวกัน	3.82	0.97	

จากตาราง ๑) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าลักษณะทางทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา
จากลำดับที่ 1 - 6 จะส่งผลดีมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานแนะแนว และลำดับที่ 9 - 25 จะส่งผล
ดีมาก

ลำดับที่ 1, 2, 6*, 10, 11, 13 และ 14** เป็นทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนิน
โครงการแนะแนว

ลำดับที่ 3, 4, 12, 16*, 19, 21, 22 และ 24 เป็นทัศนคติเกี่ยวกับ
การทำความเข้าใจเอกัตบุคคล

ลำดับที่ 5, 6, 6**, 9, 14*, 16**, 18, 20, 23 และ 25 เป็นทัศนคติ
เกี่ยวกับการให้บริการแนะแนว

ข. หมวดความรู้ จากการเปรียบเทียบความเห็นของทุกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในหมวดนี้จึงเป็นการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อ จากค่าคะแนนเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มดังกล่าว ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อในหมวดความรู้ โดยเรียงจาก ความสำคัญมากไปหาน้อย

ลำดับที่	รายการทางความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะนำไปใช้ประโยชน์ได้
1.	ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา	4.41	0.65	มาก
2.	สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ	4.37	0.60	
3.	การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน	4.30	0.74	
3.	ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน	4.30	0.64	
3.	ลักษณะการเลี้ยงดูในครอบครัว และผลกระทบที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็ก	4.30	0.64	
6.	ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว	4.28	0.56	
7.	พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต	4.25	0.59	
8.	ค่านิยม-บทบาท-ปัญหาของเยาวชน และคนหนุ่มสาว	4.21	0.66	
9.	เครื่องมือและกลวิธีในการศึกษาเอกลักษณ์บุคคล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น	4.17	0.88	
10.	การให้การศึกษาทางอาชีพ (career education)	4.15	0.63	

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการทางความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{x}$	s	จะนำไปใช้ ประโยชน์ได้
11.	โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสถาบันสังคมไทย (สถาบันครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม)	4.13	0.67	มาก
11.	พันธกรรมและสิ่งแวดล้อม	4.13	0.62	
13.	การทดสอบทางการแนะแนว (การเลือกแบบทดสอบ - การดำเนินการสอบ การให้คะแนน และการแปลผล คะแนน)	4.12	0.83	
14.	ขบวนการกลุ่ม (group process)	4.10	0.79	
15.	การประเมินผล - รายงานผล และปรับปรุงงานแนะแนว	4.05	0.77	
16.	จิตวิทยาปกติ (ลักษณะ สาเหตุ การป้องกัน และแก้ไข)	4.02	0.70	
17.	ปรัชญาเป้าหมายและขอบเขตของงานแนะแนว	4.01	0.81	
18.	หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการเยาวชน และคนหนุ่มสาว	4.00	0.67	
19.	เพศศึกษา	3.98	0.62	
20.	ประชากรศึกษาและตลาดแรงงาน	3.97	0.70	
21.	การจัดวางตัวบุคคล และการติดตามผล (placement and follow - up)	3.96	0.74	
22.	การจัดการบริหารโครงการงานแนะแนว และการให้บริการ แนะแนวในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ	3.95	0.74	
23.	ปรัชญา - เป้าหมาย - แผน และการจัดการศึกษาของชาติ	3.89	0.77	

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการทางความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะนำไปใช้ประโยชน์ได้
24.	การเรียนรู้และการสอน	3.77	0.71	มาก
25.	การวัดผล และการประเมินผลทางการศึกษา	3.64	0.73	
26.	การศึกษานอกระบบ	3.58	0.70	
27.	เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	3.56	0.79	
28.	ประวัติและพัฒนาการของการแนะแนวในไทย และต่างประเทศ			ปานกลาง

จากตาราง 11 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม เห็นว่าความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา จากลำดับที่ 1 - 27 จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว ส่วนความรู้ทั้งลำดับที่ 28 จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง

ค. หมวดความสามารถ จากการเปรียบเทียบความเห็นของทุกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในหมวดนี้จึงเป็นการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่อจาก ค่าคะแนนเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มดังกล่าว ทั้งแสดงในตาราง 12

ตาราง 11 แสดงอันดับความสำคัญของรายชื่อในหมวดความสามารถ โดยเรียงจาก
ความสำคัญมากไปหาน้อย

ลำดับที่	รายการทางความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะอำนวยความสะดวก
1.	การสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.65	0.52	มากที่สุด
2.	การช่วยให้เด็กเข้าใจตัวเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)	4.64	0.50	
3.	การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ	4.50	0.58	
4.	การยอมรับฟังและเข้าใจก่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน	4.44	0.65	มาก
5.	การเข้าใจความรู้สึกของคนที่จากสีหน้า ท่าที และไวต่อ			
	การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของคน	4.41	0.65	
5.	การสื่อความหมาย (communication)	4.41	0.90	
7.	การยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.35	0.65	
8.	การให้ข้อสนเทศทางการศึกษาและอาชีพ (educational and vocational information service)	4.32	0.55	
9.	การฟังอย่างมีสิทธิ เข้าใจ และจากรื่องราวที่ฟังได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ	4.29	0.76	
9.	การคิดคำนึงให้ทันกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง			
	อยู่ตลอดเวลา	4.29	0.63	
11.	การช่วยให้ครูและผู้ปกครอง เข้าใจเด็ก	4.28	0.67	
12.	การประเมินผลงานแนะแนวเพื่อหาทางแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.26	0.63	

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการทางความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา	$\bar{X}$	S	จะอำนวยความสะดวก
13.	การร่วมมือกับครู ผู้บริการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านวินัยของเด็ก			มาก
14.	การกำหนดโครงการงาน และการแบ่งงานแนะแนว	4.21	0.59	
15.	การบริหารและประสานงานแนะแนวทั้งในและนอกหน่วยงาน	4.20	0.70	
16.	การพิจารณาได้ว่าในปัญหาใดที่ตนไม่สามารถช่วยผู้มาขอความช่วยเหลือ แล้วสามารถส่งต่อ (refer) ผู้ขอความช่วยเหลือไปยังบุคคลอื่นที่สามารถช่วยได้	4.16	0.71	
17.	การจัดวางตัวบุคคล (placement)	4.10	0.65	
18.	การติดตามผล (follow - up)	4.08	0.72	
19.	การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล(individual inventory)	4.05	0.64	
19.	การตรวจสอบ-ประเมินตัวเองทั้งด้านชีวิตส่วนตัว และความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ	4.05	0.64	
21.	การประชาสัมพันธ์งานแนะแนว	4.04	0.76	
22.	การออกนอกความไม่สบายใจที่อาจต้องได้รับในการปฏิบัติงาน	3.92	0.92	
23.	การใช้แบบทดสอบเพื่อประกอบการให้คำปรึกษา	3.84	0.88	
24.	การทำวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว	3.83	0.79	
25.	การสอนและการให้การอบรมวิชาการแนะแนว	3.79	0.82	

จากตาราง 11 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม เห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาดังลำดับที่ 1 - 3 จะอำนวยความสะดวกมากที่สุดในการปฏิบัติงานแนะแนว และความสามารถดังลำดับที่ 4 - 25 จะอำนวยความสะดวกมาก

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และ นิสิตสาขาการแนะแนวว่า ทัศนคติ ความรู้ และ ความสามารถ ใน ด้านใดบ้าง ของ ผู้ให้คำปรึกษา ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ งานแนะแนว และ จะเป็นประโยชน์ เชิงใด ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ และ การดำเนินงาน ให้การ ศึกษา ประกอบ บุคคล ออกไปปฏิบัติงานแนะแนว ตลอดจน การคัดเลือกบุคคลากร แนะแนว ให้ได้ บุคคล ที่มีสมรรถภาพ ด้านทัศนคติ ความรู้ และ ความสามารถ ที่เหมาะสมกับงาน ที่จะไปปฏิบัติ โดยได้ ตั้งจุดมุ่งหมายในการวิจัยไว้ เป็น ข้อ ๆ ดังนี้

1. เพื่อ ศึกษา ความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว เกี่ยวกับ ทัศนคติ ความรู้ และ ความสามารถ ของผู้ให้คำปรึกษา
2. เพื่อ ศึกษา ความคิดเห็น ของนิสิตสาขาการแนะแนว เกี่ยวกับ ทัศนคติ ความรู้ และ ความสามารถ ของผู้ให้คำปรึกษา
3. เพื่อ เปรียบเทียบ ความเห็น ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถานที่ศึกษา
4. เพื่อ เปรียบเทียบ ความเห็น ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ทาง การแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา
5. เพื่อ รวบรวม และ จัดอันดับความสำคัญ ของด้าน ระทางทัศนคติ ความรู้ และ ความสามารถ ของผู้ให้คำปรึกษา อันจะส่งผล ต่อการปฏิบัติ งานแนะแนว

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กระทำกับ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว ในศูนย์แนะแนว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 คน ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว ในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร รวม 8 แห่ง จำนวน 26 คน ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยม

สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร รวม แห่ง
 จำนวน 27 คน นิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร จำนวน 19 คน และนิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามความเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 และนิสิตสาขาการแนะแนว เกี่ยวกับ ทักษะ ทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
 ที่จะส่งผลดี หรือเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการแนะแนว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ นำมาวิเคราะห์สถิติตามลำดับดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในหมวด
 ทักษะ ทักษะ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด
 และระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา และความคิดเห็นของนิสิตสาขา
 การแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา
2. ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในหมวดทักษะ ทักษะ ความรู้ และความสามารถของ
 - 2.1 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาแนะแนว
 จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา โดยใช้ $F - test$ และ $q - statistic$
 - 2.2 ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนว
 โดยใช้ $t - test$
3. วิเคราะห์รวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ทดสอบแล้วว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกัน
 ทางสถิติ ในหมวด ทักษะ ทักษะ ความรู้ และความสามารถ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปความคิดเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า
เป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีมากที่สุด ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้
เห็นว่าจะส่งผลก็เป็นอันดับ 1 คือทัศนคติที่ว่า

การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง

การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
ผู้ปฏิบัติงานต้องคอยตรวจสอบและหาทางพัฒนา ความรู้ ความสามารถ
ทางวิชาชีพของตนอยู่เสมอ

ผู้ปฏิบัติงานต้องค้นคว้าและคอยติดตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
อยู่ตลอดเวลา

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยมีความเห็นในหมวดทัศนคติ
โดยเฉลี่ยว่าเป็นทัศนคติที่จะส่งผลมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่
กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลก็เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 2 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคล
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

1. สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรม
อย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคล เวลา และสถานที่ 2 พฤติกรรม
ทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. ผู้ปฏิบัติงานต้องค้นคว้าและคอยติดตามให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา

3. คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง

ง. นิสิตสาขาการแนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่าเป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

3. บริการแนะแนวเป็นบริการ เพื่อการป้องกัน - แก้ไขปัญหา และเสริมสร้างพัฒนาการของเจ้าฯ บุคคลไปในขณะเดียวกัน

4. การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา

จ. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่าเป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีมากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลดีเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

3. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ

3. ทุกคนมีศักดิ์และสิทธิของความเป็นคนเท่าเทียมกัน

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอันดับ 1 คือ ความรู้ในเรื่อง

การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของชน

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน

ประชากรศึกษาและตลาดแรงงาน

ปรัชญา เป้าหมาย และการจัดการศึกษาของชาติ

หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการ เยาวชนและคนหนุ่มสาว

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา

2. ขบวนการกลุ่ม (group process)

3. เครื่องมือและกลวิธีในการศึกษาเอกลักษณ์บุคคล

4. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่า เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 5 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 4 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
3. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต
3. การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน
3. ค่านิยม - บทบาท - ปัญหาของเยาวชน และคนหนุ่มสาว

ง. นิสิตสาขาการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่า เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 3 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและขั้นตอนการในการให้คำปรึกษา
2. การให้การศึกษาทางอาชีพ
3. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว
3. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ

จ. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่า เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 6 รายการ กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 2 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต
1. ลักษณะการเลี้ยงดูในครอบครัว และผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมของเด็ก
2. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการและแรงจูงใจ
2. การเรียนรู้และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน

2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน

2. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวมีความเห็นในหมวดความสามารถ

โดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกมากที่สุด ในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมี
ความสามารถ 8 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเป็นอันดับ 1 คือ

การสร้างมนุษยสัมพันธ์

การบริหารและประสานงานแนะแนวทั้งในและนอกหน่วยงาน

การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

การให้ข้อสังเกตทางการศึกษาและอาชีพ

การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจ

ได้อย่างเหมาะสม

การจัดวางตัวบุคคล

การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้

ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มีความเห็นในหมวด

ความสามารถ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนว

โดยมีความสามารถ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงตามลำดับจากมากไป
 น้อยในอันดับ 1 - 2 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์

2. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจ

ได้อย่างเหมาะสม

2. การสื่อความหมาย (communication)

2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้

ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมมีความเห็นในหมวดความสามารถ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถที่จะอ่านวาระประโยชน์มากในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความสามารถ 5 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอ่านวาระประโยชน์ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 4 คือ

1. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

2. การสร้างมนุษยสัมพันธ์

3. การยอมรับฟังและเข้าใจค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน

4. การช่วยให้ครูและผู้บริหารเข้าใจเด็ก

4. การร่วมมือกับครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหาทางวินัยของเด็ก

ง. นิสิตสาขาการแนะแนวมีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถที่จะอ่านวาระประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนวโดยมีความสามารถ 4 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอ่านวาระประโยชน์ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์

2. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจ

ได้อย่างเหมาะสม

3. การสื่อความหมาย

3. การวางที่ที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้

ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

จ. นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถ โดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถที่จะอ่านวาระประโยชน์มากในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความสามารถ 4 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอ่านวาระประโยชน์ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 4 คือ

1. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถ
ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

2. การสร้างมนุษยสัมพันธ์

2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้
ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

4. การเข้าใจ ความรู้สึกของคนที่จาก สิ้นหน้ ท่าที และไว้วางใจ
การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของคน

~~2. สรุปความคิดเห็นในหมวด ทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
จำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา~~

~~2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้ให้คำปรึกษา~~

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่า
ระดับปริญญาโท มีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติที่จะส่งผลที่มาก ต่อการ
ปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 5 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลที่เรียงตามลำดับจากมาก
ไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคล
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับ
ความร่วมมือ

3. ผู้ปฏิบัติงานต้องค้นคว้าและคอยติดตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
ยุคโลกเวลา

3. คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง

3. การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา ในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีความเห็นในหมวดทัศนคติโดยเฉลี่ยว่า เป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีมาก ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีทัศนคติ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะส่งผลดีเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 4 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคล เวลา และสถานที่
4. บริการแนะแนวเป็นบริการ เพื่อการป้องกัน - แก้ไขปัญหา และเสริมสร้างพัฒนาการของ เด็กบุคคลไปในขณะเดียวกัน

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 4 รายการที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ได้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ ความรู้ในเรื่อง

1. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. ค่านิยม - บทบาท - ปัญหาของเยาวชนและคนหนุ่มสาว
3. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
4. พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเห็นในหมวดความรู้ โดยเฉลี่ยว่าเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 5 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือความรู้ในเรื่อง

1. ทฤษฎีและกระบวนการในการให้คำปรึกษา
2. ขบวนการกลุ่ม (group process)
3. การเรียนรู้ และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของคน
4. สถิติปัญหา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการและแรงจูงใจ
4. เครื่องมือ และกลวิธีในการศึกษาเอกัตบุคคล เช่น แบบสอบถาม

การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาโท มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่าเป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกมากในการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความสามารถ 4 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
1. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถตัดสินใจ

ได้อย่างเหมาะสม (counseling)

3. การยอมรับฟัง และเข้าใจในค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน

3. การช่วยให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจเด็ก

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความเห็นในหมวดความสามารถโดยเฉลี่ยว่า เป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยมีความรู้ 4 รายการ ที่กลุ่มนี้เห็นว่าจะอำนวยความสะดวกเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 3 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
2. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ
3. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม (counseling)
3. การยอมรับฟัง และเข้าใจในค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน

3. สรุปผลการทดสอบความแตกต่างของความเห็นในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตยสารวิชาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

3.1 หมวดทัศนคติ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว ในโรงเรียนมัธยม ในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย นิตยสารวิชาการแนะแนว และนิตยสารจิตวิทยาและการแนะแนว เห็นว่าทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทั้งที่กำหนดในหมวด เป็นทัศนคติที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับพอ ๆ กัน

3.2 หมวดความรู้

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวเห็นว่า ความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวด เป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มากกว่าที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
จะเห็นว่าในโรงเรียนมัธยม นิตยสารวิชาการแนะแนว และนิตยสารจิตวิทยาและการแนะแนว
เห็น

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยเห็นว่า ความรู้ทั้งที่กำหนดในหมวดเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
แนะแนวได้พอ ๆ กัน

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ในโรงเรียนมัธยม
นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว เห็นว่าความรู้ทั้งที่กำหนดใน
หมวดเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้พอ ๆ กัน

3.3 หมวดความสามารถ

ก. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว เห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา
ดังที่กำหนดในหมวด เป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวมากกว่าที่
ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและ
การแนะแนวเห็น

ข. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครู
และมหาวิทยาลัย เห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาดังที่กำหนดในหมวด เป็นความสามารถ
ที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวพอ ๆ กัน

ค. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ในโรงเรียนมัธยม
นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว เห็นว่าความสามารถของผู้ให้
คำปรึกษาดังที่กำหนดในหมวด เป็นความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวพอ ๆ กัน

4. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของรายข้อในหมวดทัศนคติ ความรู้ และความสามารถ

ผลจากการศึกษาความเห็นของทั้งผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนว
 นำมาจัดอันดับความสำคัญของรายข้อในแต่ละหมวดได้ดังนี้

ก. หมวดทัศนคติ

ทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษา 4 รายการ เรียงตามลำดับที่จะส่งผลต่อการ
 การปฏิบัติงานแนะแนวจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 4 คือ ทัศนคติที่ว่า

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย
 ที่เกี่ยวข้อง

2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับ
ความร่วมมือ

3. สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรม
 หนึ่งเดียวกันอาจมาจากสาเหตุต่างกัน ทั้งขึ้นอยู่กับ บุคคล เวลา และสถานที่

4. พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

ข. หมวดความรู้

ความรู้ 5 รายการ เรียงตามลำดับที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการปฏิบัติ
 งานแนะแนวจากมากไปหาน้อย ในอันดับ 1 - 3 คือ ความรู้เรื่อง

1. ทฤษฎีและขั้นตอนการให้คำปรึกษา
2. สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจ
3. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม—ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน
3. การเรียนรู้ และพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตน
3. ลักษณะการเลี้ยงดูในครอบครัว และผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมของเด็ก

ค. หมวดความสามารถ

ความสามารถ 4 รายการ เรียงตามลำดับที่จะอำนวยความสะดวกในการ
 ปฏิบัติงานแนะแนว จากมากไปหาน้อยในอันดับ 1 - 4 คือ

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
2. การช่วยให้เด็กเข้าใจตัวเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถตัดสินใจ
 ได้อย่างเหมาะสม (counseling)
3. การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้
 ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ

4. การยอมรับฟัง และเข้าใจต่อค่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน

อภิปรายผล

ก. หมวดทัศนคติ

จากการเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานแนะแนวซึ่งจำแนกตามสถาบันที่สังกัด และนิตินิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นคล้าย ๆ กัน ในหมวดทัศนคติ คือเห็นว่าเป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานแนะแนวพอ ๆ กัน และเมื่อ เปรียบเทียบความเห็นเฉพาะภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานแนะแนว โดยจำแนกตามระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาก็ได้ผลในทำนองเดียวกัน

ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า รายการทางทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาทงที่กำหนด ในหมวดนั้นส่วนมากจะสอดคล้องกับความคิดเกี่ยวกับคนตามทัศนะทางจิตวิทยาการศึกษา หรือจิตวิทยาการพัฒนาศน (ปรีชา ชรรมา, 2517 : 11 - 12) สอดคล้องกับปรัชญาการแนะแนว (อนนต์ อนันตรังสี, 2514 : 3) และหลักเบื้องต้นในการปฏิบัติงานแนะแนว (สุโท เจริญสุข, 2517 : 339) ทั้งยังสอดคล้องกับหลักพื้นฐานที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพของการเป็นผู้ให้คำปรึกษตามข้อกำหนดของสมาคมบุคลากร และงานแนะแนวแห่งประเทศไทย (Patterson, 1967 : 201 - 202) ซึ่งบุคคลในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ต่างก็ได้เรียนวิชาจิตวิทยาการศึกษา และผ่านการศึกษอบรมวิชาการแนะแนวมาด้วยกันทั้งนั้น จึงน่าจะได้รับการปลูกฝังทั้งโดยตรงและทางอ้อมมาเหมือน ๆ กันว่าทัศนคติดังกล่าวเป็นทัศนคติที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จึงทำให้มีความเห็นคล้ายกันหมวดทัศนคติ

อนึ่ง ทัศนคติ 2 รายการ ซึ่ง 6 ใน 7 กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่า เป็นทัศนคติที่จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานแนะแนวมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ (และอีก 1 กลุ่มที่เหลือเห็นว่าส่งผลดีมากเป็นอันดับ 1 และ 3) คือ ทัศนคติที่ว่า การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัยความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ นั้น ก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในหมู่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว คือยอมรับว่า ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นพื้นฐานรองความสำเร็จในการปฏิบัติงานแนะแนว (สุโท เจริญสุข, 2517 : 7, 172, 173 สมนึก บำรุง, 2517 : 3, 8 - 10) สวัสดิ์ ชัยโอกาส, 2517 : 1 และ วิชิรญา บัวศรี, 2519 : 13) โดยมีผลงานวิจัย

เป็นเครื่องสนับสนุนคือ สุธีรพันธุ์ กรลักษ์ (Karalakhana Suteraphan, 1972:49-50) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะด้านการเต็มใจที่จะร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ด้านการให้บริการแก่เด็กนั้น เป็นทัศนคติที่ผู้สอนวิชาการให้คำปรึกษา และผู้ให้คำปรึกษา จำนวนมากที่สุดเห็นว่าจำเป็นสำหรับบุคคลแรกรับการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยม ส่วนมนุษยสัมพันธ์นั้นก็มีส่วนเกี่ยวข้องเนื่องกับความร่วมมือจนแยกออกจากกันไม่ได้ คือถ้าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแล้วก็คงไม่มีใครให้ความร่วมมือ จึงกล่าวได้ว่ามนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานแนะแนวให้สำเร็จไม่น้อยไปกว่าความร่วมมือ ทั้งที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มองเห็น ซึ่งก็สอดคล้องกับการมองของ แอนดรูว์ และแพตเตอร์สัน ผู้มีความรู้ความเข้าใจในงานแนะแนวเป็นอย่างดี (Andrew, 1958 : 35 Patterson, 1967 : 201 - 202 Menne, 1975 : 5621 B)

ข. หมวดความรู้

ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวมีความเห็นในหมวดความรู้แตกต่างกับผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม คือกลุ่มแรกเห็นว่าความรู้ดังที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มากกว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปตามเหตุผลที่ว่า การได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์เป็นเรื่องใดมากกว่าจะทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น (คุ้ย ชุมสาย, 2504 : 24) เพราะผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนวทุกคนมีวุฒิทางการแนะแนวในระดับปริญญาโทขึ้นไป อันจะถือได้ว่าผ่านการศึกษาระดับอุดมศึกษาและประกอบรวมในวิชาการแนะแนวมาสมบูรณ์กว่าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม ซึ่งประกอบด้วยบุคคลส่วนใหญ่ที่ผ่านการอบรมวิชาการแนะแนวหลักสูตร 3 เดือน และ 1 สัปดาห์ เหตุผลข้างต้นมีผลสนับสนุนคือ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวกลุ่มที่มีความรู้ในระดับปริญญาโทขึ้นไป เห็นว่าความรู้ดังที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่ากลุ่มที่มีความรู้ต่ำกว่าระดับปริญญาโทเห็น และนิสิตสาขาการแนะแนวซึ่งได้เรียนเน้นหนักไปในด้านการให้คำปรึกษาแนะแนว (รายวิชาเฉพาะสาขาการแนะแนว ปริญญาตรี 2517 ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร) ได้ให้ความสำคัญในความรู้ทางด้านการแนะแนว ในขณะที่นิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว ซึ่งได้เรียนเน้นหนักไปในด้าน

จิตวิทยา (จากหลักสูตร สาขาการแนะแนว ปีการศึกษา 2517 ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ก็ได้ให้ความสำคัญสูงในความรู้ด้านจิตวิทยา

ส่วนงานที่รับผิดชอบสาขาการแนะแนว และสาขาจิตวิทยาการแนะแนว ซึ่งได้รับ
การศึกษอบรมทางการแนะแนวมาพอ ๆ กับผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว แต่เห็นว่า
ความรู้ที่กำหนดในหมวดจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้น้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะ
ถึงแม้จะได้ศึกษารวมมาพอ ๆ กัน แต่นิสิตยังไม่มีประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงานแนะแนว
ไม่มีโอกาสได้ตรวจสอบว่าความรู้ที่ได้เรียนมานั้นจะนำมาใช้ได้หรือไม่เพียงใด ประกอบกับการศึกษา
ฝึกอบรมในสถาบันอาจทำให้ นิสิตมีทัศนคติไม่คติต่อบางรายวิชา และบางกิจกรรม ทั้งที่ ประเสริฐ
ภูจันทร์ (2517 : 84, 98) ได้ศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมหาบัณฑิต สาขา
การแนะแนวจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2500 - 2515 ได้ให้ความเห็นว่า
วิชาเฉพาะสาขาการแนะแนวบางรายวิชาไม่ได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานแนะแนวและได้ให้ข้อเสนอแนะ
ว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับชีวิตจริง สงคราม ลัมในเมื่อง (2517 : 137)
ได้ศึกษาพบว่า มหาบัณฑิตสาขาการแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
ระหว่างปีการศึกษา 2510 - 2515 ได้ให้ความเห็นว่า เนื้อหาวิชาเฉพาะ สาขาการแนะแนว
มีความซ้ำซ้อนกันในระดับปานกลาง แผนกแนะแนวได้สอนบางรายวิชาให้น้อยไป และ 20 % ของ
ผู้จบการศึกษาไม่พอใจในโปรแกรมการศึกษา และ วิไล แพงคำ (2517 : 19 - 20)
ก็ได้ศึกษาพบว่า นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนวซึ่งกำลังเรียนในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2517
ประสบปัญหาเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนวิชาเฉพาะสาขา ในระดับสูงสุกต้าน อาจารย์เตรียมการสอน
ไม่พอ และให้งานโดยไม่คำนึงถึงแหล่งค้นคว้า

ในหมวดความรู้ ความรู้ในทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษามีความสำคัญ
เป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สโตน (Stone, 1972 : 1405 A)
ที่พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการให้คำปรึกษา ระหว่างปี 1965 - 1969 จากวิทยาลัยครู
ในรัฐแคนซัส เห็นว่า วิชาการให้คำปรึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญที่สุดในโปรแกรมการเรียน
และสอดคล้องกับความคิดที่ว่า การให้คำปรึกษาเป็นหัวใจของการแนะแนว (ศิริณี ตาละลักษมณ์,
2518 อนนต อนันตวงษ์ลี, 2514 : 116 สุโท เจริญสุข, 2517 : 128)

ค. หมวดความสามารถ

ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว มีความเห็นในหมวดความสามารถ ต่างกับผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยา และการแนะแนว ก็กลุ่มแรกเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาคงที่กำหนดในหมวดจะ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวมากกว่า ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุทั้งที่อธิบายไว้แล้วในหมวดความรู้ คือ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ขณะที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม มีโอกาสที่จะปฏิบัติจริงแต่ขาดความรู้ ความสามารถอันจะได้มาจากการฝึกฝน จึงไม่ได้จัดกิจกรรมทางการแนะแนวที่จะให้ได้ใช้ความสามารถดังที่กำหนดในหมวด และนิสิตสาขาการแนะแนว และสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว ซึ่งมีความรู้และได้รับการฝึกฝนมาบ้าง แต่ไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน นิสิตสาขาการแนะแนว และนิสิตสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จึงเห็นว่าความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาคงที่กำหนดในหมวดจะ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน แนะแนวน้อยกว่าที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว เห็น

ในหมวดความสามารถนี้ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวต่างกันจะมีความเห็นไม่ต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่านอกจากองค์ประกอบด้านความรู้แล้ว การกระทำก็เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2516 : 30) สองกลุ่มดังกล่าวมีความรู้ต่างกันจริง แต่โอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จะได้ใช้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ได้ฝึกมามีน้อยกว่ากลุ่มที่มีความรู้ต่ำกว่าระดับปริญญาโท เพราะกลุ่มที่มีความรู้ในระดับปริญญาโทขึ้นไป ส่วนมากเป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย ซึ่งนิสิตนักศึกษาระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ไม่ค่อยไปใช้บริการแนะแนวมานัก (จากผลการศึกษาของ สาคร เข้มทอง, 2517 : 25 - 27 และ ทศพร ประเสริฐสุข, 2517 : 30 - 39) การที่ไปใช้บริการน้อยทำให้ผู้ให้บริการไม่มีโอกาสได้ใช้ความสามารถที่ตนเองหวังจะได้ใช้ จึงอาจทำให้เห็นว่า ความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ใช้ประโยชน์ได้น้อยกว่าที่ควรจะได้ ส่วนกลุ่มที่มีความรู้ต่ำกว่า

ระดับปริญญาโทนั้น ส่วนมากเป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยม ซึ่งเด็กในระดับมัธยมศึกษา จะอยู่ในช่วงที่ประสบปัญหาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และอยู่ในระยะต้องตัดสินใจด้าน การศึกษา และการ เลือกออาชีพ ซึ่งต้องการคำปรึกษาก็จะไปใช้บริการแนะแนวมากกว่านิสิตนักศึกษา ในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวซึ่งถึงแม้จะได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติ งานแนะแนวมาน้อย หรือไม่ได้ฝึกมาเลย แต่จำเป็นต้องใช้ทักษะเหล่านั้น จึงอาจอยู่ในลักษณะ คาดการณ์ว่าถ้าตนมีความสามารถดังกล่าวก็น่าจะเป็นประโยชน์มากต่อการปฏิบัติงานแนะแนว จึงทำให้ กลุ่มนี้เห็นว่าความสามารถที่กำหนดในหมวดจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มากในระดับ เดียวกันกับผู้ปฏิบัติงานแนะแนวที่มีความรู้ในระดับปริญญาโทขึ้นไปมองเห็น

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การให้คำปรึกษา การวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ เป็นความสามารถที่มีความสำคัญสูงตามการจัดอันดับความสำคัญ และตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ซึ่งเกี่ยวกับ มนุษยสัมพันธ์และการให้คำปรึกษานั้นได้อภิปรายไปแล้วในหมวดทัศนคติ และหมวดความรู้ ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการวางท่าทีที่แสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ นั้น ก็เป็นที่ยอมรับกันว่ามีค่าสำคัญ ดังที่ ดิกสตัน (Dickstone, 1971 : 75) กล่าวว่า สายสัมพันธ์ระหว่างผู้รับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษาเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการให้คำปรึกษา ผู้รับการฝึก เป็นผู้ให้คำปรึกษาจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกว่าผู้ให้คำปรึกษามีความเข้าใจ ในสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ อันจะทำให้ผู้รับคำปรึกษาต้องการขอคำปรึกษาอย่างสนิทใจ เกิดศรัทธา และกล้าพอที่จะขยายความในใจ หรือปัญหาที่แท้จริง ซึ่งแฝงอยู่ในใจของเขาออกมาอย่างเปิดเผย ซึ่งย่อมหมายถึง ความสำเร็จในการให้คำปรึกษานั้นเอง วชิรญา บัวศรี ก็ได้ให้ข้อคิดคล้าย ๆ กันว่า ครูแนะแนวต้องรู้หลักว่าถ้าแสดงให้เด็กเห็นว่าครูเห็นเขาสำคัญ สนใจเรื่องที่เขาคิด ขอมอบนับถือในตัวเขา พึงเหตุผลของเขา ครูมีสีหน้าเห็นอกเห็นใจ เป็นกันเองกับเขา ทำให้ เขารู้สึกว่าครูเป็นพวกเขา จะไม่ดูคาวากว่าทบทมเขา ถ้าครูแนะแนวสื่อความหมายให้เด็กรู้ด้วย หน้าตาท่าทาง กริยา คำพูด เช่นนี้ เด็กก็จะเปิดอกเล่าปัญหาของคนให้ฟัง และครูก็จะช่วยหาทาง แก้ไขได้ (วชิรญา บัวศรี, 2519 : 15)

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ขอคิดบางประการจากการวิจัยในครั้งนี้ อันอาจจะเป็นประโยชน์
จึงขอนำมากล่าวไว้ในที่นี้คือ

1. บุคคลในกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญแก่ทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาต่อการปฏิบัติงาน
งานแนะแนวไม่น้อยไปกว่า ความรู้ และความสามารถ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งชี้บ่งว่า ในการให้
การศึกษาและฝึกอบรมบุคคลออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษานั้น ควรจะต้องกำหนดการปลูกฝังทัศนคติ
ที่พึงประสงค์ไว้ในจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้รับการศึกษ
ได้มีทัศนคติดังกล่าว แล้วในความเป็นจริงนั้นมีการปฏิบัติในลักษณะนี้หรือไม่ เพียงใด
2. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมส่วนมากได้รับการศึกษาฝึกอบรมทางด้านแนะแนว
มาน้อยหรือไม่ได้รับมาเลย แต่ก็เห็นว่าความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังที่กำหนดในหมวดมีความสำคัญ
ในการปฏิบัติงานแนะแนวไม่น้อยไปกว่าผู้ที่ได้ศึกษาและฝึกอบรมมามาก ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้
มีโอกาสดูแลต้องใช้ความสามารถเหล่านั้น และเมื่อเราไม่สามารถหาคนที่มีความรู้ความสามารถ
เหมาะสมมาทำหน้าที่แทนได้ก็มีความจำเป็นต้องจัดให้มีการฝึกอบรม on the job training
ให้บุคคลเหล่านี้ได้มีความรู้ความสามารถในลักษณะที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแนะแนว
เพราะในแง่ปฏิบัตินั้น การแนะแนวมิมีบทบาทมากที่สุดในการศึกษาระดับมัธยม ส่วนบุคลากรที่เป็น
ผู้ให้การฝึกอบรมก็อาจจะมาจากผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความรู้ ความสามารถ
มากกว่า แต่มีโอกาสดูแลใช้น้อยกว่า โดยให้ผู้รับการฝึกอบรมเป็นผู้เสนอหัวข้อที่ต้องการศึกษา
และฝึกอบรมเพราะ เป็นผู้รู้ที่ว่าตนเองขาดความรู้และความสามารถในการด้านใดบ้างที่จำเป็นต้องใช้
ในการปฏิบัติงานแนะแนว
3. ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในหน่วยงานต่าง ๆ กันจะมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถต่างกัน
แตกต่างกันไป ฉะนั้นในการฝึกอบรมบุคคลออกไปเป็นผู้ปรึกษาจึงควรคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วย โดยอาจจะ
จัดวิชาหรือกิจกรรมบางอย่างให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจที่จะออกไปปฏิบัติงาน ส่วนใน
ประเด็นที่ว่ากิจกรรมใดบ้างที่ควรจัดให้นั้นก็อาจจะได้มาจากการศึกษา ความเห็นของผู้ปฏิบัติ
งานแนะแนวในหน่วยงานที่ต่างกันและในสถาบันการศึกษาต่างระดับกัน ว่าความรู้และความสามารถ
ในด้านใดบ้างที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนวในหน่วยงานนั้น หรือในการศึกษาระดับนั้น ๆ

4. ผู้เรียนวิชาการแนะแนวเห็นความสำคัญของความรู้และความสามารถที่จำแนกในหมวดน้อย ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการเรียนการสอนในชั้นมากกว่าเนื้อหาของความรู้และความสามารถโดยตัวของมันเอง ในการเรียนการสอนจึงควรใส่ใจให้ผู้เรียนได้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอน ต่อบทเรียน และได้เรียนให้รู้จริง ได้ฝึกให้สามารถจริง

5. ลักษณะบางอย่าง เป็นที่เห็นชัดว่ามีความจำเป็นมากที่สุดสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนว เช่นการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน ก็ควรได้ตรวจสอบว่าได้มีการกำหนดการฝึกด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ในโปรแกรมการฝึกอบรมบุคคลออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือไม่ ถ้ากำหนดไว้เท่านั้นจริงจึงเพียงใด มีการประเมินผลหรือไม่อย่างไร มนุษยสัมพันธ์นั้น เป็นเหมือนสื่อกลางที่นำผู้ปฏิบัติงานแนะแนวไปสู่การปฏิบัติจริง ถ้าขาดมนุษยสัมพันธ์แล้ว ความรู้ ความสามารถใด ๆ ที่มีอยู่ก็ไร้ประโยชน์เพราะจะไม่มีโอกาสได้ใช้/เท่าที่ปรากฏนั้นทั้งที่ยอมรับกันในความสำคัญ แต่เราก็ไม่ได้บรรจุสิ่งนี้ไว้ในจุดมุ่งหมายและกิจกรรมในการเรียนการสอน

6. ความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องในงานแนะแนวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งก็เกี่ยวเนื่องกับมนุษยสัมพันธ์ คือถ้าผู้ปฏิบัติงานแนะแนวได้ฝึกการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์มาดีแล้ว เราก็หวังได้ว่าเมื่อออกไปปฏิบัติงานเขาจะต้องได้รับความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม เราก็ไม่ควรทอดทิ้งให้เขาออกไปเผชิญปัญหาตามลำพัง ถ้าผู้ปฏิบัติงานคนใดประสบปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือซึ่งแก้ไขไม่ได้ด้วยตนเอง ก็ควรจะมีสมาคมแนะแนวเป็นแกนกลางที่จะจัดกลุ่มสมาชิกไปให้การช่วยเหลือ เช่นไปจัดนิทรรศการมีการอภิปราย หรืออื่น ๆ อันจะช่วยให้บุคคลในหน่วยงานนั้น ๆ ที่ต้องมีส่วนในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานแนะแนวได้มีความรู้ และมองเห็นความสำคัญของงานแนะแนวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สมาคมการแนะแนวควรจะได้ใช้วารสารแนะแนวเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว เป็นที่เสนอข่าวความเคลื่อนไหวของงานแนะแนว และผลการวิจัย/ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่สมาชิกจะได้ปรับปรุงตัวเองให้เป็นผู้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ขอเสนอแนะ

ส่วนการที่จะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้คำปรึกษานั้น ผู้วิจัยขอเสนอให้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. วิจัยในเนื้อหาเดิม เพิ่มเติม ภาวะเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเปรียบเทียบความเห็นของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดม

2. นำผลที่ได้มากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาโดยแยกเป็นด้านทัศนคติ ความรู้และความสามารถ (ซึ่งอาจแยกการเป็นผู้ให้คำปรึกษาในระดับหนึ่ง ๆ และในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ตามผลการวิจัยตามข้อ พบความแตกต่างในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในระดับ - ส่วนนั้น ๆ)

3. คุณสมบัติในข้อ 2 จะอยู่ในรูปหลักการหรือจุดเป้าหมาย (เช่น ผู้ให้คำปรึกษาต้องบอกขั้นตอนในการให้คำปรึกษาได้) ในแต่ละจุดเป้าหมายมาพิจารณาว่าจะวัดเนื้อหา - อุปกรณ์อะไร และกิจกรรมการสอนอะไร อย่างไร จะประเมินผลเช่นใดเพื่อให้เขารับการศึกษอบรม ออกไปเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่มีคุณสมบัติทางเป้าหมายนั้น ๆ

สิ่งที่ได้ในข้อ 3 นี้ จะเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ให้คำปรึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมาย - เนื้อหาการฝึกอบรม อุปกรณ์ - กิจกรรมการฝึกอบรม ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในจุดเป้าหมายในแต่ละข้อ ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบ เขาทำงานแนะแนวก็จะใช้คุณสมบัติที่กำหนดขึ้นนี้เป็นแนวทางในการคัดเลือก และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวเองก็จะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบและปรับปรุง เองให้มีคุณสมบัติสำหรับการปฏิบัติงานแนะแนวอยู่เสมอ.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ต๋อย ชุมสาย, ม.อ. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์กิ่งเพชร 2504 หน้า 24.
- เต็มศิริ บุญสิงห์ "นี่ก็เรื่องของเนะแนว" การอบรมครูเนะแนวรุ่น 1 หนังสืออนุสรณ์การอบรมครูเนะแนวรุ่น 1 / 2518.
- ทศพร ประเสริฐสุข การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน บางแสน และสงขลา ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517 หน้า 30 - 39.
- ประเสริฐ ภูจันทิก การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโท ที่สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500 - 2515 : การประเมินค่าตนเอง ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517 หน้า 84 - 98.
- ปรีชา ชรรมา "การพัฒนาหลักสูตรไทย" ประมวลบทบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โรงพิมพ์คุรุสภา 2517 หน้า 11 - 12.
- วชิรญา บัวศรี "การเนะแนว แสงสว่าง - ทางชีวิต" วิทยาสาร 5 : 13, 15 กุมภาพันธ์ 2519.
- วันเพ็ญ ชีรสวัสดิ์ ความคิดเห็นของความต้องการของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ปีการศึกษา 2510 เกี่ยวกับบริการเนะแนวของวิทยาลัยในปัจจุบัน ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512 หน้า 41 - 43.
- วิไล แพงคำ ปัญหาการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโทปีที่ 1 ปีการศึกษา 2517 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รายงานการวิจัยอันเป็นส่วน หนึ่งของ การศึกษาวิชาเทคนิคการวิจัย 2517 หน้า 19 - 20.
- ศรัณย์ คาริสุข การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิมพ์โลก และมหาสารคาม ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517 หน้า 30 - 39.

- สงคราม ลัมในเมือง การประเมินผลการให้การศึกษาวิชาเฉพาะสาขากันิสิตปริญญาโท
สาขาการแนะแนว วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ระหว่างปีการศึกษา
2510 - 2515 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2517 หน้า 137.
- สมนึก บำรุง "ความเข้าใจเรื่องการแนะแนว" วารสารแนะแนว 29 - 30 : 3,8-10
 ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517.
- สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย การปฏิรูปการศึกษา รายงานของคณะกรรมการ
วางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา วัฒนาพานิชจำกัด 2517 หน้า 115.
- สมใจ พรหมศิริ หัสนคติ ครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมแบบประสมสี่แห่งที่มีตอบริการแนะแนว
ของโรงเรียน ปริญญาโท กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2511 หน้า 62 - 65.
- สวัสดิ์ จัยโอกาส "การแนะแนวในโรงเรียนโคกกระเทียมวิทยาลัย" วารสารแนะแนว
 24 - 30 : 1 ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "บทบาทของกองแนะแนวการศึกษาในการดำเนินงานแนะแนว"
วารสารแนะแนว 29 - 30 : 11 - 37 ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517.
- สาคร เข้มทอง การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
พระนคร และพลศึกษา ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2517 หน้า 25 - 27.
- สาวิตรวรรณ เลหาศิรินันท์ ทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510
ที่มีตอบริการแนะแนวของวิทยาลัย ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2511 หน้า
- สุโท เจริญสุข หลักวิชาการแนะแนวภาคปฏิบัติในโรงเรียน โรงพิมพ์แพร่พิทยาอินเตอร์
 เนชั่นแนล หจก. 2517, 496 หน้า.

อนันต์ อนันตรังสี หลักการแนะแนว โอเคียนสโตร์ 2514 หน้า 3, 116.

อารี/ เสรีรักษ์ การประเมินผลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515 หน้า 54 - 55.

อัมพา ไชติกเสถียร ทฤษฎีการให้คำปรึกษา 2514 ๒หน้า

Bol, Douglas John, 'Certain Personality Traits of Effective and Noneffective Counseling Students Enrolled in Sectarian and Nonsectarian Institution, in Dissertation Abstract-International, 34 : June 1974, p. 7531 A.

Champathes, Louis, "An Analysis of Competencies Expected to Novic High School Counselor by High School Counselors and Counselor Educators of Michigan", in Dissertation Abstract, 35 : March 1975, p. 5807 A.

Chong, Alexander Hsin Hsiung, "Rapport in Initial Counseling Interview and Its Impact on Effectiveness in an University Counseling Setting", in Dissertation Abstract 32 : December 1971, p. 3020 A.

Chernoff, Sandra Panlotte, "An Evaluation of a Procedure to Train Counselors to Communicate Understanding Acceptance and Sincerity", in Dissertation Abstract 32 . December 1971, pp. 3020 - 3021 A.

Cohen, Peter, "Perceived Barrires to the Counselor's Role Performance", in Dissertation Abstract 32 : December 1971, p. 3021 A.

Y Ferguson, George A., Statitital Analysis in Psychology and Education, Mc Graw - Hill Book Co., New York, 1966, p. 67.

Foster, William Henduson, "An Observational Analysis of Initial Understanding : A Logico Deductive Relationship Variable Descriptive of Counselee and Counselor Communication, in Dissertation Abstract International, 35 : February 1975, p. 5017 A.

Fox, Ray Porter, "A Study of the Master's Degree Program in Guidance and Counseling of Memphis State University and Analysis Evaluation of the Program as Perceived by its Graduates, Fall Semester 1965 - Spring Semester 1971", Dissertation Abstract, 32 : June 1972, pp. 6757 - 6758 A.

- Karalakahana, Suteraphan, "A Comparative Analysis of Minimum Behaviors, Functional Knowledge and Attitude Expected of Novice High School Counselor as Perceived by Practicing High School Counselors and Counselor Educators", Doctor's Thesis, Michigan State University, Ann Arbor, 1972 pp. 49 - 50.
- Kuehnl, Phyllis Rose, "A Comparative Study of the Personality Characteristic of Entering Counselor Education Majors and Entering Majors in Other Graduate Education Program", in Dissertation Abstract International, 35 . March 1975, pp. 5817 - 5818 A.
- Lear, Richard Huber, "An Analysis of a Selection and Preparation Process for School Counselors", in Dissertation Abstract International, 34 : June 1974, p. 7537 A.
- Lindquist, E.F., Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Co., Boston, 1956, pp. 56 - 58.
- Loughary, John W., Counseling : A Growing Profession, A Joint Publication of Association for Counselor Education and Supervision and American School Counselor Association, New York, 1955, p. 96.
- Menne, Joy Maxine, "Dimension of Perceived Importance of Counselor Competencies", in Dissertation Abstract, 35 : May 1975, p. 5621 B.
- Mc Nemar, Qvinn, Psychological Statistics, John Wiley and Sons, Inc., New York, 1959, pp. 16, 109.
- Nandavisai, Vajary, "A Suggested Plan for Organization and Administration of Guidance Services in the Secondary Demonstration School, College of Education, Prasarnmitr, Bangkok, Thailand", Master's Thesis, Michigan State University, Ann Arbor, 1963, pp. 15 - 18.
- Patterson, Cecil H., The Counselor in the School, Mc Graw - Hill Book Company, New York, 1967, 495 pp.
- Stone, Lloyd A., "An Evaluation of the Counselor Education Program of the Kansas State Teachers College by Graduates During the Period 1965 through 1969", in Dissertation Abstract, 33 . October 1972, p. 1405 A.
- Troy, Allison Eugene, "An Evaluation of the Counselor Education Program of the University of Wyoming by Non Federally Funded Graduates During the Period 1962 through 1966", in Dissertation Abstract 33 : October 1972, p. 1451 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนว

การวิจัยเพื่อรวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของรายการทาง ทักษะคิด ความรู้ และความสามารถ ที่สำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในครั้งนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะให้ความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะท่านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนวมาโดยตรง หรืออย่างน้อยก็ได้ศึกษามาทางนี้โดยเฉพาะ

ข้าพเจ้าจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ ความคิดเห็นของท่านจะเป็นแนวทางอย่างดีในการตรวจสอบ และปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้การศึกษาก่อนบ่มแก่บุคคลที่จะออกไปปฏิบัติงานแนะแนวอันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพนี้ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาววิไล แพงคำ

นิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ _____ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกา ☒ ลงใน ☐ หน้ารายการ เพียงข้อเดียว ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน
แล้วเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ☐ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในศูนย์แนะแนว
ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านการแนะแนวคือ

ท่านมีวุฒิหรือพื่นความรู้ทางด้านการแนะแนวคือ

2. ☐ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านการแนะแนวคือ

ท่านมีวุฒิหรือพื่นความรู้ทางด้านการแนะแนวคือ

3. ☐ ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย
ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านการแนะแนวคือ

ท่านมีวุฒิหรือพื่นความรู้ทางด้านการแนะแนวคือ

4. ☐ นิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ☐ นิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และนิสิตสาขาการแนะแนวเกี่ยวกับ
ทัศนคติ ความรู้ และความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

- ก. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 หมวดคือ หมวดทัศนคติมี 25 ข้อ หมวดความรู้มี 28 ข้อ
และหมวดความสามารถมี 25 ข้อ
- ข. การตอบทำได้โดยเขียน ✓ ลงในช่องที่บอกน้ำหนักความเห็นท้ายข้อความแต่ละข้อ
ให้ตรงกับความเห็นของท่าน

หมวดทัศนคติ

(ข้อ 1 - 7 เป็นทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว ข้อ 8 - 15 เกี่ยวกับการหา
ความเข้าใจเอกัตบุคล และข้อ 16 - 25 เกี่ยวกับการให้บริการแนะแนว)

ตามความเห็นของท่าน ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวทั้งรายข้อต่อไปนี้ จะส่งผลถึงเพียงใด
ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

1. การปฏิบัติงานแนะแนวจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยอาศัย
ความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ
ที่จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือ
3. การปฏิบัติงานแนะแนวต้องอาศัยความอดทนอย่างมาก
ของผู้ปฏิบัติงาน
4. จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวเพื่อ
หาทางปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ

จะส่งผลถึง				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

		จะส่งผลก็				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	บุคลิกภาพของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ ผู้รับบริการ เชื่อมถือและไปใช้บริการ					
6.	ผู้ปฏิบัติงานต้องคอยตรวจสอบ และหาทางพัฒนา ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของตนอยู่เสมอ					
7.	ผู้ปฏิบัติงานต้องค้นคว้าและติดตามให้ทันกับความ เปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกเวลา					
8.	แต่ละบุคคลย่อมมีลักษณะ เป็นตัวของเขาเอง ที่ไม่เหมือนใคร					
9.	พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ					
10.	สาเหตุอย่างเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกัน และพฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุ ต่างกัน ทั้งขึ้นอยู่กับ บุคคล เวลา และสถานที่					
11.	ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ของคน					
12.	คนมีทั้งเหตุผลและอารมณ์ บางครั้งคนอาจจะใช้ เหตุผล และบางครั้งก็อาจจะใช้อารมณ์					
13.	ในสถานการณ์ที่เห็นว่าการอาจได้รับการมองในคำ ไม่ดีจากคนอื่น คนมักจะใช้กลวิธีในการป้องกัน ตัวเอง (defense mechanisms) ทั้งโดย ตั้งใจและไม่ตั้งใจ					

	จะส่งผลที่				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. บุคลิกภาพของคนกรูปร่างมาตั้งแต่วัยต้น ๆ แล้วมีการพัฒนาเรื่อย ๆ มา ไม่ใช่เป็นผลจากปัจจุบันเท่านั้น					
15. ผลที่ได้จากการทดสอบทางการแนะแนวเป็นเพียงสิ่งหนึ่งที่ใช้ประกอบการหาความเข้าใจเอกลักษณ์บุคคล ไม่ใช่สิ่งใช้ตัดสินบุคคล					
16. คนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในทรัพยากรทั้งปวง					
17. คนทุกคนมีศักดิ์และสิทธิของความเป็นคนเท่าเทียมกัน					
18. คนทุกคนมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือ					
19. การช่วยเหลือบุคคลจะต้องช่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของเขา					
20. การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้รับบริการรู้ว่าเขาจะได้รับการบริการในทันที					
21. คนจะมีความสุขเมื่อเขาได้รับการศึกษาฝึกฝนอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพและสมรรถวิสัยของตน					
22. ทุกคนต้องการยอมรับจากคนอื่น ไม่ว่าเขาจะมีพฤติกรรมและอยู่ในสภาพการเช่นไร					
23. พฤติกรรมทุกอย่างเปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้					

	จะนำไปใช้ประโยชน์ได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม และเหตุการณ์ปัจจุบัน					
9. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงในครอบครัวและผลกระทบต่อคุณภาพของเด็ก					
10. เพศศึกษา					
11. ค่านิยม - บทบาท - ปัญหาของเยาวชน และกลุ่มเยาวชน					
12. ประชากรศึกษาและตลาดแรงงาน					
13. ปรัชญา - เป้าหมาย - แผนและการจัดการศึกษาของชาติ					
14. การจัดการศึกษานอกระบบ					
15. การเรียนและการสอน					
16. เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา					
17. การวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา					
18. ประวัติและสถานการณ์ของการแนะแนวในไทยและต่างประเทศ					
19. ปรัชญา เป้าหมาย ลักษณะและขอบเขตของงานแนะแนว					
20. การจัด - การบริหารโครงการแนะแนวและการให้บริการแนะแนวในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ					
21. เครื่องมือและกลวิธีในการศึกษาเอกลักษณ์บุคคล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการเชิงปริมาณ เป็นต้น					
22. ขบวนการกลุ่ม (group process)					
23. ทฤษฎีและขบวนการในการให้คำปรึกษา					
24. การทดสอบทางการแนะแนว (การเลือกแบบทดสอบ - การดำเนินการสอน - การให้คะแนนและการแปลผลคะแนน)					

25. การให้การศึกษาด้านอาชีพ (carrcer education)
26. การวัดทางตัวบุคคลและการติดตามผล (placement and follow up)
27. หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการแก่เยาวชน และคนหนุ่มสาว
28. การประเมินผล - รายงานผลและปรับปรุงการปฏิบัติงาน
แนะแนว

จะนำไปใช้ประโยชน์ได้				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

หมวดความสามารถ

ตามความเห็นของท่าน ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนวถึงรายข้อต่อไปนี้จะอำนวยประโยชน์ได้เพียงใดในการปฏิบัติงานแนะแนว

1. การประชาสัมพันธ์งานแนะแนว
2. การสร้างมนุษยสัมพันธ์
3. การกำหนดโครงสร้างงานและการแบ่งงานแนะแนว
4. การบริหารและการประสานงานแนะแนวทั้งในและนอก
หน่วยงาน
5. การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล (individual inventory)

จะอำนวยประโยชน์ได้				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

จะอำนวยความสะดวกได้					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การให้ข้อมูลสนเทศทางการศึกษาและอาชีพ(educational and vocational information service)-----					
7. การช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และชักจูงใจให้อย่างเหมาะสม (counseling) -----					
8. การจัดวางตัวบุคคล (placement) -----					
9. การบริการติดตามผล (follow - up) -----					
10. การฟังอย่างมีสมาธิ เข้าใจและจำเรื่องราวที่ฟังได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ -----					
11. การสื่อความหมาย (communication) -----					
12. การยอมรับฟังและเข้าใจในก่านิยมที่ต่างไปจากค่านิยมของตน -----					
13. การวางท่าทีแสดงถึงความเข้าใจ การยอมรับและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอความช่วยเหลือ -----					
14. การเข้าใจความรู้สึกของคนจากสีหน้า ท่าที และแววตา การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของคน -----					
15. การตรวจสอบ - ประเมิน และปรับปรุงตัวเองทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ -----					
16. การยืดหยุ่นและการปรับตัว -----					
17. การนำวิจัยเพื่อประโยชน์ในงานแนะแนว -----					
18. การช่วยให้ผู้ปกครองและครูเข้าใจเด็ก -----					

ภาคผนวก ข.

แสดงคะแนนความคิดเห็นเป็นรายข้อในแต่ละหมวดของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ
 คิดเห็นในหมวดทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตาม
 สถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบัน
 ที่ศึกษา

	ก.น		ว.ม		น.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1.	4.80	0.40	4.73	0.44	5.00	0.00	4.76	0.42	4.88	0.31
2.	4.80	0.40	4.73	0.44	4.78	0.40	4.58	0.49	4.70	0.53
3.	4.60	0.48	4.42	0.63	4.42	0.67	4.17	1.17	4.51	0.56
4.	4.60	0.48	4.42	0.49	4.31	0.56	4.35	0.58	4.29	0.89
5.	4.60	0.48	4.34	0.55	4.36	0.48	4.29	0.57	4.33	0.54
6.	4.80	0.40	4.42	0.56	4.42	0.59	4.29	0.66	4.44	0.49
7.	4.80	0.40	4.61	0.56	4.26	0.71	4.41	0.60	4.55	0.56
8.	4.60	0.80	4.50	0.57	4.26	0.90	4.41	0.69	4.37	0.61
9.	5.00	0.00	4.56	0.47	4.31	0.79	4.70	0.57	4.44	0.56
10.	5.00	0.00	4.73	0.44	4.36	0.74	4.47	0.60	4.51	0.49
11.	4.40	0.80	4.38	0.48	4.42	0.59	4.00	0.68	4.40	0.62
12.	4.80	0.40	4.15	0.53	4.05	0.88	4.17	0.61	4.00	0.54
13.	4.80	0.40	3.73	0.76	4.21	0.69	4.00	0.84	3.96	0.74
14.	4.60	0.48	4.34	0.27	4.36	0.66	4.17	0.98	4.00	0.72
15.	4.60	0.48	4.23	0.40	4.31	0.75	4.35	0.68	3.85	0.80
16.	5.00	0.00	4.57	0.56	4.21	0.95	4.47	0.77	4.55	0.56

ตาราง 1 (ต่อ)

	ศ.น		ว.ม		น.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	4.80	0.40	4.53	0.49	4.26	0.84	4.58	0.77	4.51	0.39
18.	4.60	0.48	4.11	0.80	3.73	0.90	3.41	1.03	3.74	1.03
19.	5.00	0.00	4.19	0.62	4.52	0.49	4.41	0.60	4.51	0.68
20.	4.60	0.80	4.38	0.48	4.31	0.72	4.05	0.80	4.40	0.62
21.	4.80	0.40	4.07	0.82	4.26	0.71	4.11	0.67	4.22	0.56
22.	4.80	0.40	4.53	0.49	4.26	1.01	4.41	0.77	4.11	0.68
23.	4.40	0.74	4.26	0.59	4.15	0.81	3.88	0.75	4.03	0.69
24.	4.60	0.48	4.42	0.56	4.21	0.69	4.00	0.76	4.37	0.67
25.	4.80	0.40	4.61	0.48	4.57	0.59	4.35	0.58	4.40	0.73
เฉลี่ยรวม	4.72	0.43	4.40	0.61	4.33	0.79	4.27	0.78	4.22	0.70

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ
 กิดเห็นในหมวดความรู้ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตาม
 สถาบันที่สังกัด และนิติสาขาการแนะแนว จำแนกตามสถาบัน
 ที่ศึกษา

	ก.น		ว.ม		น.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	4.40	0.80	4.34	0.67	3.94	0.60	4.52	0.49	4.22	0.41
2.	4.40	0.48	4.26	0.59	3.94	0.82	4.29	0.57	4.03	0.42
3.	4.60	0.80	4.46	0.49	4.31	0.72	4.35	0.47	4.03	0.42
4.	4.60	0.48	4.42	0.63	4.31	0.65	4.47	0.49	4.29	0.59
5.	5.00	0.00	4.30	0.60	4.26	0.84	4.47	0.49	4.22	0.89
6.	4.80	0.40	4.23	0.57	3.84	0.81	4.11	0.67	3.88	0.68
7.	4.80	0.40	4.19	0.68	4.05	0.75	4.29	0.66	4.03	0.57
8.	5.00	0.00	4.23	0.63	4.21	0.69	4.47	0.49	4.33	0.66
9.	4.20	0.74	4.42	0.56	4.01	1.41	4.52	0.60	4.11	0.68
10.	4.00	0.63	4.11	0.57	3.89	0.64	4.11	0.58	3.85	0.65
11.	4.80	0.40	4.38	0.44	3.89	0.78	4.29	0.57	4.22	0.62
12.	5.00	0.00	4.03	0.64	4.05	0.88	4.05	0.72	3.81	0.54
13.	5.00	0.00	3.96	0.58	3.78	1.08	4.05	0.72	3.81	0.66
14.	4.60	0.48	3.68	0.64	3.63	0.66	3.17	0.78	3.51	0.56
15.	4.40	0.48	4.03	0.64	3.63	0.58	3.58	0.84	3.74	0.69
16.	4.20	0.40	3.76	0.74	3.52	0.75	3.23	1.18	3.59	0.36

ตาราง 2 (ต่อ)

	ก.บ		ว.ม		น.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	4.20	0.40	3.76	0.63	3.68	0.72	3.52	0.69	3.55	0.83
18.	3.40	0.80	3.38	1.00	2.89	0.78	3.05	0.80	2.96	0.74
19.	4.60	0.80	4.30	0.66	4.10	0.96	4.00	0.84	3.66	0.66
20.	4.20	0.97	4.19	0.68	4.05	0.94	3.58	0.60	3.88	0.62
21.	4.60	0.80	4.50	0.63	4.26	0.71	4.23	0.94	3.77	0.99
22.	4.80	0.40	4.61	0.56	4.10	0.71	4.00	0.90	3.66	0.66
23.	4.80	0.40	4.73	0.44	4.47	0.67	4.47	0.69	4.03	0.57
24.	4.40	0.80	4.30	0.66	4.10	0.91	4.23	1.05	3.88	0.68
25.	4.80	0.40	4.19	0.62	4.36	0.66	4.05	0.63	4.03	0.57
26.	4.80	0.40	4.07	0.61	3.94	0.82	3.70	0.82	4.03	0.69
27.	5.00	0.00	4.03	0.70	4.21	0.52	4.00	0.76	3.81	0.64
28.	4.80	0.40	4.07	0.61	3.89	1.02	4.11	0.67	4.11	0.74
เฉลี่ยรวม	4.57	0.65	4.18	0.69	3.98	0.83	4.03	0.83	3.88	1.10

ตาราง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ
 คิดเห็นในหมวดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จาแนก
 ตามสถาบันที่สังกัด และนิสิตสาขาการแนะแนว จำแนกตาม
 สถานศึกษา

	ศ.น		ว.ม		น.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1.	4.60	0.48	4.11	0.64	3.89	0.64	3.94	0.72	4.14	0.93
2.	5.00	0.00	4.76	0.42	4.68	0.46	4.64	0.47	4.51	0.63
3.	4.80	0.40	4.23	0.50	4.21	0.61	4.23	0.64	4.18	0.61
4.	5.00	0.00	4.11	0.64	4.15	1.22	4.41	0.60	4.18	0.61
5.	5.00	0.00	4.30	0.72	3.94	0.60	4.05	0.48	4.00	0.60
6.	5.00	0.00	4.46	0.57	4.36	0.58	4.29	0.48	4.18	0.54
7.	5.00	0.00	4.65	0.47	4.57	0.59	4.76	0.42	4.59	0.49
8.	5.00	0.00	4.11	0.64	4.10	0.55	3.88	0.83	4.22	0.56
9.	4.80	0.40	4.19	0.68	4.00	0.72	4.05	0.87	4.07	0.66
10.	4.40	0.80	4.57	0.63	4.26	0.50	4.05	0.72	4.18	0.72
11.	4.80	0.40	4.65	0.55	4.47	0.81	4.41	0.77	4.14	0.70
12.	4.60	0.48	4.61	0.56	4.26	0.78	4.41	0.60	4.44	0.62
13.	5.00	0.00	4.65	0.47	4.47	0.59	4.64	0.47	4.29	0.66
14.	4.50	0.40	4.53	0.81	4.47	0.50	4.58	0.49	4.14	0.59
15.	4.80	0.40	4.07	0.67	4.10	0.64	4.17	0.38	3.92	0.60
16.	4.60	0.48	4.57	0.56	4.36	0.74	4.41	0.49	4.11	0.68

ตาราง 3 (ต่อ)

	ก.น		ว.น		ผ.ป		น.จ		ร.ร	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	4.00	0.63	4.11	0.75	3.68	0.97	3.94	0.72	3.59	0.62
18.	4.80	0.40	4.19	0.62	4.31	0.79	4.29	0.68	4.33	0.60
19.	4.80	0.40	4.11	0.64	4.36	0.56	4.23	0.53	4.33	0.60
20.	4.20	0.40	3.92	0.95	3.89	0.85	3.70	0.89	3.81	0.81
21.	4.80	0.40	4.30	0.66	4.31	0.79	4.11	0.56	3.96	0.71
22.	4.40	0.48	3.80	0.96	4.10	0.71	4.00	0.97	3.85	0.97
23.	4.00	0.89	3.88	0.84	3.73	0.71	4.05	0.72	3.59	0.87
24.	5.00	0.00	4.30	0.66	4.15	0.74	4.47	0.60	4.25	0.64
25.	4.80	0.40	4.23	0.57	4.15	0.67	4.47	0.60	4.25	0.64
เฉลี่ยรวม	4.72	0.51	4.30	0.73	4.20	0.77	4.25	0.71	4.13	0.72

ตาราง 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิด
เห็นในหมวดทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับ
ความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา .

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1.	4.87	0.32	4.80	0.40
2.	4.81	0.38	4.64	0.55
3.	4.54	0.60	4.36	0.84
4.	4.45	0.49	4.32	0.46
5.	4.42	0.55	4.32	0.54
6.	4.51	0.55	4.48	0.49
7.	4.57	0.55	4.60	0.56
8.	4.48	0.65	4.36	0.55
9.	4.66	0.47	4.44	0.57
10.	4.78	0.40	4.44	0.57
11.	4.39	0.60	4.32	0.61
12.	4.15	0.60	4.12	0.43
13.	3.93	0.85	3.96	0.66
14.	4.30	0.75	4.12	0.58
15.	4.21	0.72	4.00	0.63
16.	4.63	0.54	4.60	0.56

ตาราง 4 (ต่อ)

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
17.	4.60	0.54	4.52	0.57
18.	4.24	0.76	3.68	0.98
19.	4.24	0.73	4.60	0.56
20.	4.42	0.55	4.44	0.63
21.	4.12	0.84	4.28	0.53
22.	4.60	0.48	4.12	0.71
23.	4.18	0.57	4.12	0.76
24.	4.54	0.49	4.20	0.69
25.	4.66	0.47	4.32	0.78
เฉลี่ยรวม	4.45	0.64	4.32	0.66

ตาราง 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิด
เห็นในหมวดความรู้ของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตามระดับ
ความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1.	4.33	0.63	4.16	0.46
2.	4.27	0.56	4.00	0.40
3.	4.42	0.60	4.08	0.39
4.	4.45	0.60	4.24	0.58
5.	4.48	0.60	4.04	0.62
6.	4.21	0.64	3.88	0.71
7.	4.33	0.57	3.92	0.62
8.	4.12	1.00	4.36	0.56
9.	4.30	0.62	4.12	0.65
10.	4.03	0.57	3.96	0.72
11.	4.36	0.59	4.32	0.62
12.	4.18	0.70	3.84	0.61
13.	4.06	0.62	3.88	0.76
14.	3.87	0.68	3.56	0.63
15.	4.09	0.57	3.68	0.77
16.	3.81	0.62	3.52	0.80

ตาราง 5 (ต่อ)

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
17.	3.90	0.59	3.52	0.89
18.	3.33	0.93	3.08	0.89
19.	4.27	0.70	3.64	0.67
20.	4.18	0.75	3.96	0.52
21.	4.45	0.65	3.88	0.71
22.	4.51	0.65	3.76	0.70
23.	4.66	0.53	4.12	0.58
24.	4.36	0.64	3.40	0.73
25.	4.30	0.62	4.00	0.56
26.	4.24	0.65	3.96	0.66
27.	4.21	0.72	3.80	0.69
28.	4.21	0.64	4.00	0.72
เฉลี่ยรวม	4.21	0.71	3.88	0.78

ตาราง 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิด
เห็นในหมวดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำแนกตาม
ระดับความรู้ทางการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1.	4.12	0.64	4.20	0.63
2.	4.78	0.40	4.56	0.63
3.	4.33	0.53	4.16	0.61
4.	4.21	0.66	4.12	0.65
5.	4.39	0.69	3.96	0.66
6.	4.51	0.55	4.20	0.56
7.	4.69	0.46	4.56	0.57
8.	4.27	0.70	4.16	0.46
9.	4.27	0.66	4.04	0.66
10.	4.57	0.65	4.24	0.70
11.	4.66	0.53	4.08	0.68
12.	4.69	0.52	4.36	0.62
13.	4.72	0.44	4.32	0.67
14.	4.63	0.54	4.12	0.58
15.	4.21	0.64	3.92	0.62
16.	4.51	0.55	4.16	0.73

ตาราง 6 (ต่อ)

	ระดับปริญญาโทขึ้นไป		ระดับต่ำกว่าปริญญาโท	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
17.	3.96	0.45	3.80	0.69
18.	4.24	0.60	4.36	0.68
19.	4.21	0.64	4.40	0.63
20.	3.78	1.21	3.84	0.83
21.	4.36	0.73	4.00	0.89
22.	3.90	0.90	4.08	0.84
23.	3.75	0.92	3.92	0.62
24.	4.36	0.64	4.20	0.80
25.	4.27	0.56	4.32	0.67
เฉลี่ยรวม	4.34	0.71	4.17	0.62